Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

V Praze 2015 **Bc. Lukáš Lebeda**

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Vodácké kurzy na středních školách Středočeského kraje

Canoeing courses in secondary schools in the Central region.

Bc. Lukáš Lebeda

Katedra tělesné výchovy

Vedoucí diplomové práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice, N TVS-TIV

Praha 2015

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Kanoistické kurzy na středních školách Středočeského kraje vypracoval pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato diplomová práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Datum

.....

podpis

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D. za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé diplomové práce a panu Vladislavu Žížalovi za jeho rady a poskytnuté informace.

.....

podpis

NÁZEV:

Kanoistické kurzy na středních školách Středočeského kraje

AUTOR:

Bc. Lukáš Lebeda

KATEDRA (ÚSTAV)

Katedra tělesné výchovy

VEDOUCÍ PRÁCE:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT:

Tématem této diplomové práce je zjištění současného stavu kanoistických kurzů pořádaných středními školami ve Středočeském kraji. Práce je zaměřena na podrobný režim kurzů, jejich organizaci a další informace s tímto spojenými. Dále se autor pokusí ze získaných informací a legislativních faktů stanovit, jak by měl ideálně takovýto kurz vypadat.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Vodácký kurz, ideální varianta vodáckého kurzu, Středočeský kraj, chyby

TITLE:

Canoeing courses in secondary schools in the Central region

AUTHOR:

Lukáš Lebeda

DEPARTMENT

Department of physical education

SUPERVISOR:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRACT:

Theme of this thesis is to determine the current state of canoeing courses organized by secondary schools in the Central region. Thesis is focused on the detailed arrangements of courses, their organization and other information associated with this. The author also tries form the information and legislative facts to determine how it should ideally look like such a course.

KEY WORDS:

Canoeing course, ideal variant of canoeing course, Central region, mistakes

Obsah

1 Úvod ..... - 8 -

2 Cíle a úkoly práce ..... - 9 -

3 Turistika jako společenský jev ..... - 10 -

4 Vodní turistika ..... - 11 -

4.1 Struktura vodní turistiky ..... - 12 -

4.2 Kulturně poznávací činnost ..... - 13 -

4.3 Výzbroj a výstroj ..... - 14 -

4.3.1 Výzbroj ..... - 14 -

4.3.2 Výstroj ..... - 18 -

4.4 Odborně technické znalosti ..... - 20 -

4.5 Legislativa ..... - 23 -

4.6 Bezpečnost ..... - 26 -

4.6.1 Sebezáchrana ..... - 27 -

4.6.2 Záchrana ..... - 28 -

4.7 První pomoc ..... - 31 -

5 Zhodnocení dostupné literatury k tématům kanoistických kurzů ..... - 32 -

6 Výzkumná část ..... - 34 -

6.1 Hypotézy ..... - 34 -

6.2 Metodika ..... - 34 -

6.3 Výsledky a jejich interpretace ..... - 35 -

6.4 Souhrnné výsledky ..... - 46 -

7 Faktory ovlivňující podobu kurzu ..... - 48 -

8 Navržená ideální varianta kanoistického kurzu ..... - 57 -

9 Diskuse ..... - 60 -

10 Závěry ..... - 62 -

11 Literatura ..... - 63 -

11.1 Tištěné zdroje ..... - 63 -

11.2 Digitální zdroje ..... - 63 -

12 Seznamy ..... - 65 -

13 Přílohy ..... - 67 -

1 Úvod

Toto téma jsem si vybral z důvodu kladného vztahu ke kanoistice, jelikož již od útlého dětství jsem byl rodiči veden ke sportu i turistice a to převážně v podobě kanoistiky. Tento fakt souvisí s tím, že můj otec se kanoistice rovněž věnoval od svého dětství a postupem času se přesunul více k turistice.

Když jsem se dostal do kanoistického oddílu BS Vlašim, měl jsem již několikaleté zkušenosti s vodní turistikou a různými druhy vodáckých plavidel. V oddíle, pod vedením trenéra Petra Šandy, jsme absolvovali v prvních letech výuku základů jízdy na kajaku, řídící záběry a soustavný rozvoj fyzické zdatnosti. Také jsme pořádali oddílové soustředění, které se v prvních dvou letech sestávalo z 5-ti denní vodní turistiky na řece Sázavě absolvované na kanoích, kajacích a pramicích.

Od základů jsme pokročili k odbornosti, členové oddílu (včetně mne) se propracovali k závodní kariéře ve vodním slalomu na divoké vodě a místo vodní turistiky se věnovali spíše specializovaným soustředěním.

K vodní turistice jsem se vrátil po ukončení závodní kariéry a od té doby se na vodu dostával převážně s přáteli. Nicméně jako zkušený kanoista jsem měl příležitost pozorovat chování účastníků vodní turistiky kolem sebe a také jsem dostal příležitost podílet se na několika vodáckých kurzech jako instruktor.

Zaujala mne zde rozmanitost a nestejnorodost vodáckých kurzů a začal jsem se zabývat rozdíly a přemýšlet, které součásti jsou pro kurz důležité a neodmyslitelné a které naopak jsou postradatelné. Na tyto mé myšlenky mne znovu upozornil vedoucí práce PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D., se kterým jsem měl možnost účastnit se dvou vodáckých kurzů při PedF UK a pod jeho vedením mohu tyto rozdíly rozebrat a pokusit se stanovit, jak by měl vodácký kurz ideálně vypadat.

2 Cíle a úkoly práce

Hlavní cíle

- Zmapování kanoistických kurzů středních škol Středočeského kraje.
- Navržení nejvhodnější podoby kanoistického kurzu pro SŠ na základě dostupné literatury a získaných dat.

Dílčí cíle

- Zjištění denních režimů, počtů účastníků, pravidel kurzů, typů plavidel a dalších součástí podílejících se na konečné podobě kurzu.
- Zmapování bezpečnostních součástí kurzů jako jsou plavecké dovednosti účastníků, používané záchranné a bezpečnostní pomůcky a znalost záchrany a první pomoci účastníků kurzu.

Úkoly práce

- Vymezení pojmů turistika, vodní turistika a pojmů spojených s kurzy kanoistiky jako jsou kulturně-poznávací činnost, odborně technické znalosti, typy plavidel a druhy bezpečnostních a záchranných pomůcek.
- Shrnutí a zhodnocení dosavadní publikované literatury, která byla při tvorbě této diplomové práce použita.

3 Turistika jako společenský jev

Turistika je *"souhrn činností souvisejících s aktivním pohybem a pobytem v přírodě"* [17]

"Turistika je zájmová činnost spočívající v krátkodobém cestování a poznávání prostředí, krajiny, památek, zvyků a lidí." [19] Turistika byla z počátku jen pěší, později se přidává cykloturistika a mototuristika. Tyto byly spíše individuální, avšak od poloviny 20. století se turistika stává skupinovou a organizovanou. [19]

Turistika *" má za cíl poznání přírodních a společenských poměrů ve zvolené oblasti a k tomu využívá odborně technických znalostí a dovedností."* [6, str. 7]

Vznik a vývoj turistiky ve světě a u nás

Z počátku byl pojmem turistika myšlen pěší pohyb v kombinaci s železniční dopravou, později však chůzi doplnila turistika lyžařská. Organizací, která u nás pořádala turistická setkání a výlety na místa, která byla pro Čechy významná a zajímavá, byl zprvu Sokol. Ten ale nezvládal plánovat výlety takového rozsahu a četnosti, aby uspokojil zájem všech a tak v roce 1888 vzniká samostatná organizace Klub Českých Turistů (KČT). [10]

Po 1. světové válce je zaznamenán velký rozkvět turistiky jak u nás, tak i v celé Evropě. Rozšiřují se trampská a skautská hnutí, pobyty na horách i obyčejné nedělní výlety. Turistika začíná skýtat velké ekonomické možnosti a tak se rozvíjí jak ubytovací, tak stravovací možnosti a dopravní spojení. Časem se oblibě dostává také turistika lyžařská, vodní a cykloturistika. S rozvojem vysokohorské turistiky usilují jednotlivé turistické kluby a spolky o své vlastní rozhledny a tak vzniká nespočet železných, dřevěných a zděných rozhleden, které jsou vyhledávanými turistickými destinacemi i dnes. [4]

Turistiku můžeme podle charakteru dělit na cykloturistiku, krasovou turistiku, lyžařskou turistiku, mototuristiku, pěší turistiku, vodní turistiku a vysokohorskou turistiku. Dále jsou v turistice obsaženy: výlety, vycházky, túry, putování, putovní táboření, dálkové pochody nebo jízdy, přechody, přejezdy, splouvání vodních toků, různé expedice a dnes již můžeme počítat i jednoduché varianty zabezpečených cest, neboli ferrat. [4]

4 Vodní turistika

Vodní turistika je jedna z forem turistiky, která pro přesun z jednoho místa na druhé využívá různých druhů plavidel (viz. vodácká výzbroj a výstroj). [19]

"Život na vodě vyžaduje kamarádského ducha, přímé a nesobecké jednání. Vytváří pevný kolektiv lidí, který je schopen si za všech okolností nezištně pomáhat. Život v radostném kolektivu, který nám dnes dává nepoměrně více než kdy dříve, je charakteristickým rysem nové moderní vodní turistiky." [9, str. 5]

Vznik a vývoj vodní turistiky ve světě

Plavba po řekách je stará jako lidstvo samotné. Lidé se plavili za lovem, proti nepřátelům a při přesidlování. *"Vždyť právě řeky byly místy, kde stály kolébky počátků lidstva. Tak se stávaly vodní toky tepnami, jimiž proudil a pulsoval život."*[9]

S vyobrazením primitivních plavidel se setkáváme na různých místech po celém světě, například kresba osmi jezdců na kanoi pocházející z 2. tisíciletí př.n.l. nebo stříbrný člun, který byl nalezen v hrobu sumerského krále. [1]

O kořenech vodní turistiky můžeme hovořit u severoamerických indiánů, kteří používali plavidla poháněná pádlem pro účely války a lovu. Tyto jejich činnosti měly zásadní vliv na pozdější vznik sportovního i turistického pádlování. *"Indiánská kanoe byla typická svou charakteristickou stavbou se zvednutými konci, kdy na pevnou kostru zhotovenou z přírodně rostlých žeber byla připevněna obšívka z březové kůry."* [1, str. 9] Do Evropy se tato sportovně - turistická loď dostává přičiněním známého mořeplavce Kryštofa Kolumba. V Anglii je pak k rekreačním účelům používána již v roce 1850. [1, 9]

Vznik a vývoj vodní turistiky u nás

Historicky první známá kanoe na území dnešní České republiky byla přivezena v 70. letech 19. století anglickými obchodníky. První historicky známou vodní túrou v historii České republiky, která byla vykonána členy VK Blesk, byla 11-ti denní plavba na veslařské čtyřce s kormidelníkem z Prahy do Hamburku v roce 1876. [1,9]

"První kánoi české konstrukce postavil roku 1905 člen Českého yacht klubu Stutzig. Vyráběla ji známá pražská firma Blecha a Mašek." [1, str. 9] Přelomovým byl rok 1912, kdy J.R. Ořovský objednává kanadské kanoe z Ontaria a podle nich ještě v témže

roce začíná s výrobou pražský loďař Řepa. J. R. Ořovský je nejen díky tomuto činu považován za největšího propagátora vodní turistiky u nás. Propagoval další stavbu kanoí, které byly následně využívány pro turistiku na našich řekách, a podílel se na utváření podoby sportovní kanoistiky. Vodní turistika se těší takové oblibě, že již v roce 1913 je na popud J. R. Ořovského založen Český svaz kanoistů. [9]

Světová válka přetrhala veškerý vývoj jak vodní turistiky, tak turistiky celkově, nicméně ihned po válce v roce 1918 se tento vývoj znovu obnovuje. Velkým dílem k tomuto rozvoji přispívá Svaz kanoistů ČSR a to tím, že na nejčastěji sjížděných českých řekách zakládají a udržují tábořiště a později sdružuje přes 30 vodáckých klubů, které kromě závodní činnosti provozují i vodní turistiku. [9]

Druhá světová válka opět zastavuje rozvoj sportu a turistiky a po jejím skončení se celý vývoj znovu rozjíždí. Velký vzestup vodní turistiky však zaznamenáváme až v roce 1955, kdy je vodní turistika začleněna do Ústředního odboru turistiky. Od této chvíle jsou dokládána školení cvičitelů a vedoucích vodní turistiky, jsou vypracovány osnovy pro výuku pádlování na turistických lodích a jsou pořádány různé akce, jako např. soutěž o nejzdatnějšího vodáka turistu, vodácké jízdy zdatnosti, společné plavby vodáků, zahraniční zájezdy a výcvikové školy pro příchozí. [9]

4.1 Struktura vodní turistiky

Krátkodobá forma

"Krátkodobou formou rozumíme vodáckou akci nepřesahující rámec víkendu, resp. dvou dnů." [1, str. 13] Obsahem takovýchto akcí je sjíždění vybraného úseku vodního toku, popřípadě více úseků jednoho či více toků. K tomuto vede ve většině případů atraktivnost daného úseku, která může být umocněna zajímavým vodním stavem pro jednotlivé dovednostní úrovně vodáků. Tyto situace na území ČR nastávají v období jarního tání sněhu, vydatných dešťů nebo podzimního vypouštění rybníků. [1]

Dlouhodobá forma

"Dlouhodobými formami vodní turistiky jsou vodácké akce převážně v době dovolených a prázdnin, velmi často se jedná o rodinnou dovolenou." [1, str. 13] Tato forma vodní turistiky je náročnější především na přípravu vodácké akce. Většinou se jedná o vodáky začátečníky, popřípadě mírně pokročilé, což by se mělo projevit na obtížnosti

vybraného vodního toku a ročním období konání akce. V období letních prázdnin jsou české řeky čím dál tím více plné a je těžší organizační zajištění akce, které vyžaduje:

- vhodný výběr řeky (obtížnost, tábořiště, dostupnost, kulturně poznávací činnost)
- denní program (dle kilometráže a zkušeností, náhradní program)
- výběr účastníků (dle obtížnosti toku a zkušeností účastníků)
- materiální zajištění
- doprava
- stravování
- ubytování [1]

4.2 Kulturně poznávací činnost

"Na řeky jezdíme nejen proto, abychom se osvěžili, odpočinuli si, prožili neobyčejné dojmy a vzrušené chvíle a zdokonalili se v technice jízdy na divoké vodě, ale také proto, abychom řeku a její povodí poznali, abychom projeli sevřenými údolími a hlubokými kaňony, navštívili málo přístupná místa a sledovali zvláštnosti přírody a života u vody. Celodenní pohyb v přírodě spojený s tábořením u řeky umožňuje specifické, úzké, ale velmi podrobné poznání života a práce lidí i poznání přírody v celém povodí." [9, str. 15]

Takto je definována kulturně poznávací činnost dle Soukupa. Jedná se o nedílnou část vodní turistiky, která je specifická svým informačním přínosem. Jejím znakem je plánovitost a cílevědomost. Díky tomu napomáhá ke komplexní výchově a formování úsudku, názorů a dalších lidských činností. [9]

Její rozsah je nesmírně široký. Jedná se o vývoj přírody a společnosti z hlediska zeměpisného, přírodovědného, kulturního a dalších. Při pohledu na oblasti, ve kterých se kulturně poznávací činnost pohybuje, je zřejmé, že prohlídky hradů a zámků jsou naprosto nedostatečným využitím rozsahu této části vodní turistiky. [9]

Při sjíždění řek můžeme pozorovat přírodu jinou, než jakou známe z běžného života. Mnohdy nalézáme přírodu člověkem netknutou, kde pozorujeme různé přírodní jevy z hlediska zeměpisného, geologického, ale i ročního období, a jindy zase přírodu přetvořenou člověkem k práci a užitku, kdy je řeka využívána, nebo je dokonce přetvářena její podoba. Řeč je o různých vodních stavbách, jako jsou jezy, propustě, zdymadla,

zavlažovací systémy nebo přehrady. Jindy zase člověk vytváří technická díla pro překonávání říčního toku. Těmi jsou různé mosty, brody či přívozy. Nesmíme opomenout ani stavby, které se vyskytují na březích řeky, ale jsou s její podobou spojeny jako mlýny, hamry, elektrárny a jiná podobná vodní díla. [9]

Podíl jednotlivých prvků vodní turistiky udává charakter zájezdu. Například jsou to poznávací zájezdy převážně do zahraničí nebo na méně známé vodní toky, kdy navštěvujeme hojně města a památky, abychom se seznámili s charakteristikou oblasti a zdejším životem. V takovém případě má kulturně poznávací činnost většinový podíl nad fyzickým výkonem a odborně technickými znalostmi. [9]

Kulturně poznávací činnost by měla rovněž být přizpůsobena věku účastníků. Zatímco u dospělých osob spoléháme převážně na jejich vlastní zájem a pouze usměrňujeme diskuzi nebo odpovídáme na dotazy a doplňujeme informace, tak u školní mládeže by se tato oblast měla řídit osnovami a prohlubovat tak učivo vykládané ve škole. Tento výklad by měl být jednotný a neměly by tak vznikat protichůdné informace. Kulturně vzdělávací činnost je tedy možno nazvat prohlubujícím učivem. [9]

4.3 Výzbroj a výstroj

Výzbroj a výstroj jsou nezbytnou výbavou každého vodáka, ať vodáka turisty nebo závodníka. Závodní kanoistiku "není" možné bez výzbroje a výstroje provozovat. Vodní turistiku lze oproti závodní kanoistice provozovat bez výstroje, nicméně se nedoporučuje a v rámci školních kanoistických kurzů je i legislativně vymezeno její užití. Výzbrojí se rozumí vybavení, díky kterému je vodák schopen se na vodě pohybovat. Patří sem loď a její příslušenství, pádlo, krycí límec, lano a materiál na opravu lodě. Výstrojí se potom rozumí výbava, která jej chrání před nebezpečím nebo podmínkami vodního prostředí, v tomto případě máme na mysli neopren, záchrannou vestu, přilbu a další.

4.3.1 Výzbroj

Loď

Je plavidlo různých tvarů, vlastností a účelů. Lodě dělíme na sportovní a turistické. Dále ještě dle sportovního odvětví na lodě slalomové, sjezdové, dračí nebo rychlostní. Velká variabilita se objevuje v materiálovém provedení plavidla. Zde se setkáváme dnes již zřídka s lodí dřevěnou a laminátovou (kompozitovou) a naopak stále větší oblibě se těší lodě plastové a nafukovací, které se mohou pochlubit svou odolností

vůči nárazu a oděru. Nafukovací lodě potom skýtají navíc výhodu skladovatelnosti, jelikož po vyfouknutí vzduchu z komor je loď možné zabalit do zavazadla, které je možné nést na zádech jako batoh.

Kanoe

Překlad je z anglického "canoe", proto se často používá označení C1, C2, C4, v závislosti na počtu členů posádky. Kanoe je ideální turistickou lodí, která spojuje všechny potřebné vlastnosti jako rychlost, obratnost, stabilitu a užitnost.

Kanoe může být otevřená, polouzavřená nebo zavřená. To zpravidla určuje její použitelnost na různém stupni obtížnosti vodního toku. [5]

U kanoe můžeme pozorovat všechna známá materiálová provedení (dřevěná, laminátová, plastová, nafukovací a různé kombinace).

Např. plastová kanoe Vydra. Turistická kanoe, snadno ovladatelná. Jedná se o nejoblíbenější typ lodě českých turistů. Oblíbenost si loď získala snadnou ovladatelností, kterou zajišťuje ploché dno s mělkým kýlem a rychlost, k jejímuž dosažení není nutná velká fyzická síla. [11]

Kanoe - Bisport 1

Kajak

Původem eskymácké plavidlo je zpravidla jednomístná loď. Je menší a obratnější než kanoe a může být zavřený nebo otevřený. Rovněž materiály mohou být využity stejné jako u kanoe, ale kajak je plavidlo sportovnějšího charakteru. O tom vypovídá velké množství druhů kajaků, které jsou užívány pro slalom a sjezd na divoké vodě, turistiku, rodeo, kanoe polo, kajaky nafukovací, seakajaky a další. Kajak je pro turistiku méně vhodný z hlediska malého úložného prostoru. Setkáme se také s provedením "sit on top", kdy loď nemá podpalubí, jedná se jen o plovák, ve kterém je vytvarována sedačka a jsou na něm umístěna oka pro uchycení bagáže. [1]

Kajak - Bisport 1

Pramice

Velké prostorné plavidlo pro 4-8 osob. Z materiálového provedení se setkáváme s pramicí dřevěnou, laminátovou, plastovou a železnou. Jako zvláštní nafukovací variantu lze označit raft. Pramice se vyznačují tím, že pro pohon lodě je možné využívat jak pádel, tak vesel, v některých případech dokonce závěsný motor. Tvar lodi není nijak hydrodynamický, odtud pramení vysoká stabilita lodě, ale na úkor rychlosti a obratnosti. Pramice se díky svým vlastnostem a tvaru používají spíše na stojatých vodách nebo mírných řekách, kde se již doporučuje užití vlnolamu umístěného na přídi lodě.

Pramice 1

Raft

Raft je nafukovací obdobou pramice. Jedná se o velikou loď pro 4 - 12 členů posádky, která je poháněna pomocí pádel. Raft je však užíván díky skvělému výtlaku, odolnosti a obratnosti pro sjíždění divokých řek až do obtížnosti WW VI. Rafty mohou být symetrické nebo asymetrické, s plnou zádí nebo s vylévacím otvorem. Pro upevnění motoru je možné na zadní asymetrickou část přidělat pevnou desku. Raft se stal velice oblíbenou turistickou lodí i na velmi málo obtížných tocích zejména pro svou bezpečnost,

nenáročnost na ovládání, vyhýbání se překážkám a nízké nároky na znalost vodního prostředí, jelikož tato loď je schopna překonávat i velmi těžké vodní překážky.

Raft 1

Pádlo

Pádlo se vyznačuje tím, že je drženo vodákem oběma rukama. Rozlišujeme pádla podle lodi na pádlo kajakářské a pádlo kanoistické, které se používá i na raftu, či pramici. Pádla mohou být rovněž z různých materiálů jako dřevo, laminát nebo jiný kompozit a kombinace plastu a duralu, která je nejčastěji využívanou variantou pro turistiku. Pádlem vodák žene loď kupředu, ale zároveň musí provádět řídící záběry a usměrňovat tak svou loď. Skládá se ze tří částí a to z listu (někdy také lopatky), žerdě a hlavičky, za kterou drží vodák pádlo na jeho samém vršku.

Pádlo 1

Veslo

Veslo je oproti pádlu pohyblivě spojeno s lodí. Využívá se v rychlostní kanoistice, ve vodní turistice se s ním pak můžeme setkat na pramici, která není poháněna pádly. Veslo je dřevěné nebo kompozitové a je spojeno kovovým kloubem s bortem lodi. Vodák drží veslo oběma rukama na konci a vesluje tak, že sedí zády ke směru jízdy lodě.

Veslo 1

Krycí límec

Krycí límec je tkaninový prvek zabraňující vniknutí vody do lodě. Používá se na zavřených lodích, ale setkáme se i s použitím na otevřených lodích. Materiály se dříve různily. Každý si límec vytvářel podle své lodě a svých možností. Používaly se límce igelitové, látkové, gumové, ale v současné době tuto funkci zastává výhradně neopren díky své elastičnosti a vodotěsnosti. Límec může být různých tvarů a to podle použití na jednotlivé lodě.

Krycí límec 1

4.3.2 Výstroj

Záchranná vesta

Vesta je povinnou výbavou vodáka na divoké vodě a doporučenou výbavou pro turisty. Je možno se setkat s více druhy vest. Jsou vesty na zip, přetahovací, na přezky. Vesty se liší i svým účelem, ale především výtlakem, který určuje, pro jak těžkého člověka je vesta určena. Neméně důležitá je i velikost vesty, protože kdyby vesta byla příliš velká, je možné, že by z ní vodák v peřejích vyklouzl. [1]

Záchranná vesta 1

Přilba

Přilba, podobně jako vesta, je povinná pro sportovní kanoisty na divoké vodě, neměl by ji ale opomenout ani turista, neboť přilba chrání hlavu před nárazem o dno řeky v případě převrhnutí lodi. Přilba by měla chránit týl, spánek, temeno a neměla by bránit ve výhledu. Přilba musí pevně sedět na hlavě, proto se vnitřky přileb přizpůsobují, neboť každý člověk může mít rozdílný tvar lebky. Vnitřní materiál je měkký, pěnový, vnější materiál je tvrdý, odolný proti proražení. Důležitou součástí přilby je zapínací pásek vedený pod bradou, který zabraňuje sklouznutí přilby z hlavy. [1]

Házecí pytlík

Jedná se o záchrannou pomůcku v podobě výrazně zbarveného pytlíku s velkým poutkem na uchopení a uvnitř smotaného plovoucího lana, které může měřit až 25 metrů. Oba konce mohou být ještě opatřeny karabinou pro upnutí k plovací vestě. [1]

Házecí pytlík 1

Neopren

Oděv určený do vody. Dělí se na neopren "suchý" a "mokrý". Suchý neopren je vyroben z nepromokavého materiálu, je celotělový a kolem krku, zápěstí a kotníků jsou stahovací pásky, které zajišťují, že do kompletu nevnikne voda. Mokrý neopren se od suchého liší v tom, že nezabraňuje vniknutí vody dovnitř, ale voda, která vnikne do materiálu, se díky jeho pórovitosti uvnitř drží a ohřívá se o lidské tělo. Díky tomu se udržuje jistá teplota v blízkosti povrchu lidského těla.

Neopren 1

4.4 Odborně technické znalosti

Klasifikace vodních toků

Klasifikací vodních toků rozumíme jejich základní vlastnosti, jako jsou přehlednost, nebezpečná místa, spád a průtok. Tato klasifikace pomáhá vodákům k posouzení obtížnosti daného toku a umožňuje jim výběr toku úměrně k jejich možnostem. Pro objektivní posouzení je vodní tok klasifikován k různým vodním stavům, jelikož za různých stavů může řeka získat naprosto odlišný charakter. Například při nízkém stavu vody se mírní nebezpečí vznikající mohutností peřejí a velikost vln, zvyšuje se ale riziko proražení lodi o kámen nebo možnost úrazu. Naopak při vysokém stavu vody se kameny ztrácí pod hladinou, klesá riziko proražení lodi nebo zranění o kámen, ale zvyšuje se riziko převrhnutí způsobené velkými vlnami nebo přitisknutí proudem na nějakou překážku. Zda je řeka sjízdná nebo ne, určuje **minimální stav vody na vodočtu**. U nás se užívá **alpský systém** klasifikace vodních toků. [5]

Stojaté až mírně tekoucí řeky byly dříve děleny do 3 kategorií. Byly to ZWA - stojatá voda, jezera, přehrady, ZWB - klidná voda, slabě proudící voda a ZWC - mírně proudící. Dnes jsou všechny tyto kategorie zaštiťovány označením ZW - Zahmwasser, v překladu "mírná voda". Rychle tekoucí až divoké řeky označujeme zkratkou WW (Wildwasser - "divoká voda") a římskou číslicí označující stupeň, viz. tabulka 1. [3]

Přiměřeně k obtížnosti vodního toku je nutné užívat i záchranných pomůcek pro vodáky, jako jsou vodácká vesta, přilba, házecí pytlík a další.

Tabulka č. 1 : Klasifikace vodních toků [13]

označení	charakteristika	vhodné pro	doporučená pravidla	doporučené vybavení
WW I	Lehké peřeje nebo meandry	Mírně pokročilé	Otevřená kanoe, sportovní pramice	Plovací vesta
WW II	Mírně těžké peřeje, praktická hranice sjízdnosti pro otevřenou loď	Zkušené	Kajak, uzavřená kanoe, malé nafukovací lodě	Plovací vesta, přilba
WW III	Těžké peřeje s vysokými nepravidelnými vlnami, obtížná rozhraní, malé válce, nelze vždy snadno určit optimální trasu	Sehraná posádka	Zavřené lodě, samovylévací nafukovací kajaky, kanoe, malé rafty	Plovací vesta, přilba, házecí pytlík
WW IV	Velmi těžké peřeje, vlny s hřebeny, válce, víry a velké karfioly, obtížná samozáchrana, trať by měla být známa předem	Fyzicky zdatné zkušené posádky v navzájem se jistící skupině	Zavřené lodě, nafukovací kanoe pro těžký terén, rafty	Plovací vesta pro těžký terén, přilba, házecí pytlík, zdravotnické vybavení
WW V	Extrémně těžké peřeje, těžké válce, spodní proudy, skoky, omezené možnosti samozáchrany, nutná prohlídka a detailní znalost průjezdu tratí	Výjimečně zdatné a sehrané skupiny, jištění ze břehu	Zavřené lodě, velké rafty	Plovací vesta pro těžký terén, přilba, házecí pytlík, zdravotnické vybavení

WW VI	Hranice sjízdnosti, nejtěžší podoba všech možných překážek	Týmy speciálně sestavené a trénující za účelem splutí daného úseku	Lodě speciálních konstrukcí dle podmínek daného úseku	Nejlepší dostupné vybavení dle podmínek daného úseku

WW 1

WW 2

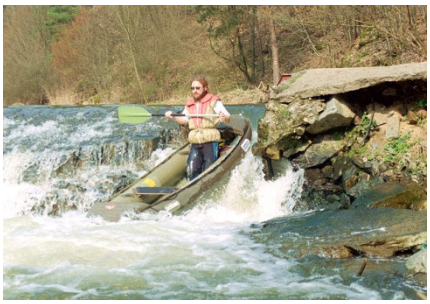

WW 3

WW 4

WW 5

WW 6

Kilometráž vodních toků

Kilometráž poskytuje vodákům důležitá fakta o vodním toku a jeho bezprostředním okolí. Jak podrobná kilometráž je závisí na detailnosti a pečlivosti zpracování. V kilometráži obvykle nalezneme:

- situační náčrtek popisující daný úsek či tok
- stručný popis řeky

- kilometrový údaj důležitých orientačních bodů (mosty, osady, jezy, komunikace)
- stupně obtížnosti jednotlivých úseků
- umístění vodočtů s údajem minimálního vodního stavu sjízdnosti
- výraznější překážky (jezy, vodní stavby), obtížnější místa s určením směru jízdy či místa přenášení
- nadmořskou výšku orientačních bodů pro případný výpočet spádu
- tábořiště, kempy, ubytování, zásobování
- doporučená místa startu a ukončení plavby
- stručné údaje pro kulturně poznávací činnost [1]

4.5 Legislativa

Obecné legislativní dokumenty

Jelikož je vodní turistika součástí systému tělesné výchovy, je nutné ji i legislativně vymezit. Splouvání řek u nás upravuje hned několik legislativních dokumentů. Jsou to: zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, Řád plavební bezpečnosti, vyhláška č. 344/1991 Sb.,vodní zákon č. 254/2001 Sb. a vyhlášky doplňující či upravující tyto zákony.

Tyto vyjmenované dokumenty upravují nejen legislativu vodáckých kurzů, ale řídí se jimi celá lodní doprava na území ČR a to včetně malých plavidel, jimiž jsou například kanoe nebo rafty.

Pro účely vodní turistiky shledáme důležitou hlavu IX článku 2 vyhlášky 344/1991 Sb., která se zabývá právě malými plavidly. Říká, že: *"Vůdce je přímo odpovědný za technickoprovozní stav lodi i za posádku, dbá na to, aby plavidlo nebylo přetěžováno a osoby na plavidle byly vhodně rozmístěny. Vůdce plavidla je odpovědný za bezpečnost všech členů posádky a to i za situace zhoršujících se klimatických podmínek. V případě vyhodnocení situace jako nebezpečné pro další splouvání, je povinen plavbu včas přerušit."* [12]

Vyhláška 344/1991 Sb. rovněž upravuje sjíždění vodních toků za zvýšeného stupně povodňové aktivity, konkrétně zakazuje sjíždění vodních toků za 2. a 3. stupně povodňové aktivity. [12]

Dle zákona č. 114/1995 Sb. § 43 je obsluhovaní plavidla pod vlivem alkoholických nebo psychotropních látek přestupkem, jenž může být pokutován až do výše 100 000 Kč. [20]

Legislativa týkající se vodáckých kurzů

Školní vodácké kurzy musejí být plně v souladu s těmito legislativními dokumenty:

- Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (definuje základní povinnosti organizátorů zotavovacích akcí).
- Vyhláška č. 106/2001 Sb. ve znění vyhlášek č. 148/2004 a č.320/2010 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti (týká se ubytování, ubytování ve stanech, zásobování vodou, stravování).
- Vyhláška č. 135/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 410/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.
- Metodický pokyn MŠMT č.j. 37 014/2005 – 25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí (upravuje podmínky při koupání, turistice atd.) [8]

Kromě těchto legislativních dokumentů, kterými se vedoucí a pořadatel kurzu musí povinně řídit, existují ještě dokumenty, které nejsou již zmíněné osoby povinny dodržovat, ale jejich dodržení je doporučováno.

Jde například o metodickou příručku Českého svazu ochránců přírody, která říká, že každý vedoucí vodáckého kurzu má být kvalifikovaný cvičitel vodní turistiky, všichni účastníci kurzu musejí být plavci a vesty musejí mít všichni neplnoletí účastníci, kdy v těžším vodním prostředí jsou doporučeny i přilby.

Dále je podle věstníku MŠMT (roč. 2006, sešit 2, čl. 2, odst. 5) řečeno, že:

- pedagogický dozor na vodáckém kurzu odpovídá nejvýše za 5 kanoí a 2 rafty

- povinností vedoucího kurzu je zjištění plaveckých schopností jednotlivých účastníků kurzu
- obtížnost vybraného vodního toku by měla odpovídat zdatnosti jednotlivých účastníků kurzu, přičemž doporučená obtížnost je WW I - W II
- před vyplutím by mělo bezpodmínečně proběhnout seznámení s výzbrojí, výstrojí, jejich používáním
- seznámení a nácvik záchrany tonoucího a první pomoci potřebné na zotavovacích akcích konaných ve vodním prostředí.

Vzhledem k tomu, že většina studentů může být v prostředí dané řeky a jejím okolí poprvé v životě, je nutné studenty s předstihem dostatečně informovat o kulturních možnostech, podmínkách táboření a nebezpečných úsecích vodního toku. Vedoucí kurzu zároveň vede účastníky k pravidelné kontrole a údržbě výstroje a výzbroje. Každý účastník se stará o své vlastní nebo vypůjčené vybavení.

Velmi obezřetně by si měli účastníci počínat při překonávání jezů. Nejprve vedoucí kurzu žákům vysvětlí jak správně jez překonat a následně jede jako první, aby všichni viděli, kudy správně do jezu najet a jakým způsobem jej překonat. Pokud si některý ze žáků nevěří, může požádat zkušenějšího spolužáka, aby s ním jez splul, nebo loď přenést, popřípadě skoníčkovat (spustit loď na laně). Vedoucí by do splouvání nikoho z účastníků neměl nutit. [16]

4.6 Bezpečnost

Bezpečnost vodáckého kurzu je velmi důležitým tématem. V případě zvrhnutí totiž nemusí dojít jen ke zranění, ale i k utonutí nebo k utonutí následkem úrazu. Tyto situace mohou přívětivě omezit záchranné pomůcky, a proto se doporučuje jich hojně využívat, pro školní vodácké kurzy je toto dokonce upravováno legislativně.

Před zahájením výcviku vodáckého kurzu je nutno seznámit studenty s bezpečnostními pravidly kurzu a denním řádem. Je nutné, aby studenti potvrdili, že byli seznámeni s těmito informacemi a to svým podpisem, v případě, že se jedná o studenty mladší 18 let, musí toto potvrdit jejich zákonní zástupci ještě před započetím kurzu. Dále je nutné studenty seznámit se situacemi, které mohou nastat a naučit je, jak se v těchto chvílích zachovat.

Bezpečnostní pravidla kurzu:

- Na výcvikových kurzech si počínat tak, aby neohrožoval zdraví své ani svých spolužáků a nezpůsobil žádnou škodu při praktickém výcviku nebo v době osobního volna.
- Dodržovat ubytovací řád, večerku vyhlášenou vedoucím kurzu a zejména dbát zákazu kouření v ubytovacích zařízeních a zákazem označených prostorách a počínat si vždy tak, aby nezpůsobil požár.
- Ohlásit závady, které zpozoruje v ubytovacím nebo sportovním zařízení a které by mohly ohrozit bezpečnost studentů, způsobit požár nebo zavinit vznik škody.
- Oznámit (ve vlastním zájmu) vedoucímu kurzu nebo vyučujícímu každé, i drobné poranění, které utrpěl během výcviku organizovaného školou. Mít s sebou k dispozici elastické obinadlo.
- Nepožívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky před začátkem a v průběhu aktivní účasti na výcviku, pod jejich vlivem má přísný zákaz výkonu sportovní činnosti.
- Používat pro konkrétní pohybovou činnost doporučenou výstroj a výzbroj a ochranné pomůcky. Na kurzech vodní turistiky a raftingu v průběhu celého výcviku používat vodáckou vestu a přilbu.

- Pro konkrétní pohybovou činnost používat doporučenou výstroj, výzbroj a ochranné pomůcky. Pokud student používá při sportovní činnosti na kurzu vlastní výstroj nebo výzbroj, odpovídá za jejich funkčnost a technický stav. Škola nenese následky vyplývající z tohoto technického stavu.
- Opustit ubytovací lze prostor pouze s vědomím vedoucího kurzu, prostor výcviku lze opustit pouze se souhlasem vyučujícího. [15]

Organizace vodáckého kurzu

Organizace vodáckého kurzu je dlouhodobá záležitost, která začíná přihlášením jednotlivých účastníků. Od počtu účastníků se odvíjí další podoba kurzu, jako je počet pedagogických pracovníků, splouvaná řeka a potřebný vodácký materiál, doprava, stravování, ubytování a další záležitosti.

Následujícím krokem by mělo být získávání informací o vybraném toku. Jaký je charakter řeky, jak často a jak obtížné jsou jezy, jaké se na trase vyskytují vodní stavby, odkud kam bude splouvání probíhat a další. Tyto informace je možné získat od starších kolegů, známých, z internetu nebo vodáckých průvodců, ale musíme dbát na aktuálnost těchto informací, neboť říční koryto je proměnlivé. Mohou se zde vyskytnout nové vodní stavby, stará tábořiště mohou zaniknout atd.

Dále je třeba zajistit veškeré vodácké vybavení a bezpečnostní pomůcky kromě výstroje, kterou si každý účastník zajišťuje sám. Neopomineme rozplánovat jednotlivé dny včetně náhradního programu pro případ nepřízně počasí nebo vysokého či nízkého stavu vody a důsledkem toho nemožnosti dalšího splouvání. Dbáme na pravidelné stravování, dostatečné časové prostory pro odpočinek a dostatečný prostor pro spánek (určíme večerkou a budíčkem). V případě špatného počasí nebo jiných neočekávaných okolností máme připraven náhradní program a zajímavé prvky kulturně poznávací činnosti z blízkého okolí.

4.6.1 Sebezáchrana

Samostatné plavání

Při převrhnutí plavidla je nutno zaujmout polohu na zádech, nohama napřed a necháme se unášet proudem. Sledujeme přitom, zda se nás nepokouší někdo zachránit a stále držíme pádlo. Sledujeme situaci před sebou a hlídáme, jestli se neblíží překážky v

podobě kamenů nebo jiné. Pokud ano, nohama se od překážky odrážíme a snažíme se zůstat v proudu. Pro přiblížení ke břehu používáme ruce tak, že plaveme na zádech hlavou šikmo proti proudu směrem ke břehu, ke kterému se chceme dostat. Pro takovéto manévry je vhodné vybrat klidnější úsek řeky a snažíme se dostat do vracáku, kde je voda klidnější než v proudu a je jednodušší se dostat z vody, aniž by nám proud podtrhával nohy a přišli bychom tak k úrazu. Při potřebě rychlého překonání proudu nebo při překonávání rozhraní proudu a vracáku můžeme použít plavecký způsob kraul. V proudu se nikdy nestavíme na nohy. Mohlo by dojít k zaklínění nohy mezi balvany či jiné překážky. [16]

Plavání s materiálem a lodí

Při převržení lodě zaujmeme polohu na zádech (viz samostatné plavání), držíme pádlo a loď. V tomto případě je třeba mít dobře zafixována zavazadla v lodi, pokud nějaká jsou. Zkontrolujeme zbývající členy posádky, pokud nejsou vidět, zkontrolujeme i prostor pod převrácenou lodí. Sledujeme, zda se nás někdo nepokouší zachránit, držíme loď za horní oko z pohledu toku řeky, nepřevracíme ji a splouváme v poloze na zádech s vybavením. Vyhlížíme klidnější místo, ve kterém s ostatními členy posádky posouváme loď k bližšímu, popřípadě bezpečnějšímu břehu. Loď posouváme stejným způsobem, jako se přibližujeme při samostatném plavání a to horní špicí šikmo směrem ke břehu. Loď plná vody je těžká, proto je třeba vynaložit veliké úsilí k překonání proudu. Následně loď vylijeme (nafukovací lodě stavíme na bok, pokud nemají samovylévací otvor) střídavým zdviháním přídě a zádě ve dvojici nebo oporou o vyvýšené místo. Zkontrolujeme uchycení zavazadel. Koníčkovací šňůry jsou namotány na bezpečné místo na lodi, abychom se do nich v případě převržení nezamotali. Stejné pravidlo platí pro chlazení nápojů za lodí. [16]

4.6.2 Záchrana

Záchrana házecím pytlíkem

Tento způsob záchrany se používá při záchraně tonoucího při vědomí. Je to nejrychlejší a nejbezpečnější způsob záchrany z toho důvodu, že zachránci jsou na břehu a nejsou nuceni se vydat do vodního prostředí za tonoucím. Pytlík je připevněn karabinou k lodi tak, aby byl na dosah ruky a rychle k dispozici. Pytlíky jsou minimálně 2 na skupinu a

mají dostatečnou délku lana dle splouvaného toku. Pokud je třeba zachránit tonoucího, postupujeme následovně:

1) Výběr místa - vybereme místo s vracákem, do kterého je možné tonoucího vtáhnout.
2) Zajištění sebe sama - zapřeme se o strom, balvan nebo jiný pevný bod v terénu, popřípadě požádáme o pomoc další osobu. Po hodu je možné konec lana přivázat k pevnému bodu jako je strom nebo zábradlí, nikdy však lano nenamotáváme na ruku nebo jinou část těla, aby nedošlo k jejímu zhmoždění.
3) Kontakt - získáme pozornost tonoucího zvukovými nebo vizuálními signály.
4) Použití - Povolíme uzávěr pytlíku a vytáhneme 2m lana. Hod směrujte do volného prostoru, cca 1m nad tonoucího. Neházejte ve chvíli, kdy hází někdo jiný ze zachránců. Snažíme se zabránit škubnutí při napnutí lana. Toho můžeme docílit ponecháním rezervy lana v ruce a postupným pouštěním.
5) Opakování - pokud se první hod nezdaří, lano do pytlíku již znovu nemotáme, naplníme pytlík vodou a ihned házíme znovu. [15,16]

Informace pro zachraňované:

1) Přehled - pokud plavete v proudu, stále se rozhlížejte, zda se vás nesnaží někdo zachránit.
2) Uchopení - pokud je lano nepřesně hozené, plaveme k němu agresivně kraulem, aby se lano vlivem proudu nedostalo z dosahu.
3) Poloha - po uchopení lana zaujmeme opět polohu na zádech nohama napřed, lano pevně uchopíme a očekáváme škubnutí.
4) Výdrž - nepřevracíme se do polohy na břiše, setrváme v poloze na zádech a stále kontrolujeme překážky, než se samovolným pohybem dostaneme ke břehu. [15,16]

Záchrana upoutaným zachráncem

Tento způsob je užíván v případě, že zachraňovaný nespolupracuje, tedy je v bezvědomí, zaklíněný nebo dezorientovaný. Jde o nebezpečnější způsob záchrany, neboť

zachránce je nucen se vystavit vodnímu prostředí. K tomuto způsobu se užívá vesta s bezpečnostním popruhem, ke kterému je připevněno záchranné lano a v případě že se zachránce dostane do nebezpečí, lze jednoduše pás povolit a tak se od lana odpoutat. Do vodního prostředí vstupujeme opatrně, celou dobu záchrany sledujeme okolí a nebezpečné překážky. Po přiblížení k tonoucímu jej uchopíme pevně za vestu, pokud ji nemá tak pod pažemi za hrudník. Zaujměte i s tonoucím polohu na zádech nohama napřed a nechávejte se lanem samovolně přiblížit ke břehu. Při tomto způsobu záchrany je důležité mít pevný opěrný bod, ke kterému se lano připevní, neboť odpor 2 lidí splouvajících proudem je veliký. Tento způsob záchrany se nedoporučuje nezkušeným vodákům, neboť by mohlo dojít ke vtažení zachránců do vodního prostředí a tím i do nebezpečí. [15,16]

Sebezáchrana z válce

V této technice sebezáchrany se liší starší a novější názor.

Starší a obecně známější způsob sebezáchrany z válce je podplavání vývařiště, popřípadě ještě vysvlečení záchranné vesty, která by nás tahala zpět na hladinu a nedovolila tak úplné podplavání vývařiště. Je zde ale několik nebezpečí a to v podobě možných překážek u dna, do kterých je možno se zachytit nebo možnosti dostat se pod vymletou přepadovou plochu jezu, odkud není možné se bez pomoci dostat. [2]

Novější způsob sebezáchrany z válce uvádí, že tonoucí by se měl ještě před stažením do vývařiště rozhlédnout a pokusit se zmapovat terén. Následně se nadechnout, vyčkat až bude vestou vytažen na hladinu po předchozím zanoření a začít agresivně plavat k proudu, který opouští vývařiště. Obvykle bývají tyto proudy při břehu. Plaveme šikmo vpřed proti proudu, který se vrací zpět k přepadové hraně a to ze všech sil. Nepolevujeme ani při dosažení rozhraní vývařiště, ale až po jejím překonání. Tato technika je závislá na fyzické zdatnosti tonoucího a jeho schopnosti zachovat chladnou hlavu. [7]

Nejúčinnější záchranou z válce je prevence, tedy správně vyhodnotit situaci a v případě nebezpečí se do tohoto vodního prostředí vůbec nevydávat. [7]

4.7 První pomoc

Neposkytnutí první pomoci je legislativně ošetřeno v trestním zákonu § 207, kde stojí že: *"Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok."* Stejně tak je vymezena tato záležitost pro osoby, jejichž náplň práce přímo souvisí s poskytováním první pomoci a to takto: " *Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc, ač je dle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti."* [18]

Postup při první pomoci

Přesto, že je poskytnutí první pomoci legislativně vymezeno a je zákonnou povinností pro každého občana ČR, není záhodno se k tomuto uchylovat bezhlavě a bez předchozího zhodnocení situace.

V první řadě musí člověk dbát na své vlastní zdraví, neboť v případě, že sám dojde k úrazu, již nikomu první pomoc neposkytne, naopak sám bude pomoc potřebovat, čímž se ze zachránce stává dalším zachraňovaným a předešlou situaci značně komplikuje. Proto je doporučený postup první pomoci takovýto:

- posouzení situace
- přivolání odborné pomoci
- technická pomoc (vyproštění, záchrana z řeky)
- zjištění životních funkcí (dýchání, srdeční tep)
- zástava krvácení
- resuscitace
- protišoková opatření
- ošetření ostatních zranění
- zajištění transportu

[8, str. 86]

5 Zhodnocení dostupné literatury k tématům kanoistických kurzů

Historické informace, které byly pořízeny z použitých publikací, jsou stále aktuální a věcné. Vodní turistika prošla během let jen relativně malým vývojem a tak jsou i starší publikace stále aktuální. Výjimkou je vodácký průvodce, viz níže.

Z legislativního hlediska lze jen souhlasit se stanovenými bezpečnostními pomůckami, které musí studenti během kurzu užívat. Rovněž je opodstatněný maximální počet studentů na jednoho pedagoga.

Pokud by mělo být vybráno mezi starší nebo aktuálnější publikací, které se zabývají sebezáchranou z válce, přikláníme se k novější variantě, která neukládá odepnutí plovací vesty, neboť se tonoucí stále drží na hladině a je možné, že bude zachráněn díky cizí pomoci. Rovněž riziko zaklínění do překážky ukryté pod vodní hladinou je příliš vysoké.

Stále více informací ke kanoistice a vodní turistice je možné nalézt v internetových zdrojích, které nenajdeme v tištěné podobě, a tak je vhodné je při přípravě vodáckého kurzu využít. Hovoříme o internetových zdrojích, diskusích a zkušenostech jiných lidí, kteří se o své zkušenosti dělí na různých sociálních sítích nebo jiných portálech. Zejména typy a druhy lodí je třeba sledovat nejaktuálněji a tedy pomocí WWW (Worl Wide Web). Například na http://www.bisport.cz/ lze nalézt podrobný přehled jimi nabízených plavidel včetně jejich popisu a informací o vhodnosti dle obtížnosti toku. Oproti tomu na http://www.pujcovna-lodi.cz/, kde poskytuje své služby půjčovna lodí Samba, nenalezneme ohledně plavidel informace žádné, ale doporučují výlety podle doby splouvání řeky. Navrhují trasy a výlety v okolí 4 řek na celém území ČR.

Na internetu lze také nalézt mnoho názorných ukázek z vodního prostředí, které skýtají množství nápadů na aktivity studentů a zpestření kurzu. Vzhledem ke kulturně-poznávací činnosti je internet neodmyslitelným pomocníkem, díky němuž lze získat informace o dostupných památkách nebo jiných zajímavých místech v okolí splouvané řeky a zjistit otevírací doby, podmínky prohlídek nebo ceny vstupného.

Z tištěných zdrojů bude vyzdvižena publikace "*Kanoistika: technika jízdy, rafting, extrémní terény*." [1] Tato publikace je vhodný prostředek pro plánování kurzu, výběr řeky, plavidel a jiných pomůcek z hlediska jejich charakteristik a doporučení. Nicméně ani

tato, ani žádná jiná publikace zaměřená na kanoistiku a vodní turistiku se přímo nezabývá vodní turistikou. Veškeré informace v knižních podobách se týkají pouze kanoistiky, konkrétněji vybavení, terminologie, první pomoci a bezpečnosti a metodiky pádlování. Zmínky o vodní turistice nalézáme tedy pouze v publikacích, které zmiňují turistiku jako takovou, nikoli však ve spojení s kanoistikou. Publikace, která by spojovala tyto dva jmenovatele, není k dispozici.

Z hlediska plánování kanoistického kurzu jsou cennými pomocníky také aktuální informace o řece neboli vodácký průvodce. Je vydáván ke každé větší řece. Nalezneme v nich kilometráže, obtížné a nebezpečné úseky a zajímavá místa v okolí, seznam tábořišť a jejich dispozice. U vodáckých průvodců je na rozdíl od historických nebo metodických publikací důležité aktualizovat informace nebo rovnou pořídit aktuální vydání, neboť tábořiště mohou vznikat i zanikat a to může později způsobit nemalé problémy při kurzu.

Ještě je nutno podotknout, že nebyla nalezena žádná publikace jak tištěná, tak elektronická, která by přímo doporučovala nebo napomáhala organizaci vodáckého kurzu. Nalezneme pouze publikace, které popisují jednotlivé prvky kurzu jako je vybavení, nebo táboření, často však v rozdílných publikacích a ne v jedné, celistvé publikaci, která by byla jakousi osnovou pro tvorbu a optimalizaci vlastního kurzu. Tuto funkci však může zastávat tato diplomová práce, která obsahuje pojmy z kanoistiky, vodní turistiky, prvky bezpečnosti, první pomoci, doporučení na vybavení a doporučení, jak kurz kanoistiky a vodní turistiky naplánovat a na co při tomto procesu dávat pozor.

6 Výzkumná část

6.1 Hypotézy

H1: Více než 75% středních škol pořádá vodácké kurzy.

H2: SŠ nemají vymezenu 1 konkrétní řeku pro splouvání, ale střídají řek více.

H3: Školy používají ke splouvání výhradně jen kanoe.

H4: Všechny kurzy mají stejný denní režim a pravidla.

H5: Vždy jsou testovány plavecké dovednosti před zahájením kurzu.

H6:Školy používají všechny dostupné záchranné pomůcky.

6.2 Metodika

Metody

Jako metoda výzkumné části byla zvolena metoda statistická, konkrétně se jedná o dotazníkové šetření. Dotazník byl vytvořen on-line pomocí google formuláře a distribuován do středních škol Středočeského kraje rovněž on-line pomocí emailového klienta. Odpovědi byly automaticky odesílány po vyplnění dotázanou osobou na internetové úložiště autora této práce. Je třeba zdůraznit, že autor práce neměl možnost zjistit pravdivost údajů uvedených v dotazníku a výsledky mohou být tedy v některých případech zkresleny, neboť jejich pravdivost byla závislá na momentálním rozpoložení dotázaného zastupujícího školu a jeho zodpovědnosti k pravdivému zodpovězení otázek.[14]

Výzkumný vzorek

Šetření probíhalo mezi 91 středními školami ve Středočeském kraji, ze kterých odpověď na dotazník poslalo 50 škol, z toho 27 škol odpovědělo na otázku pořádání kurzu kanoistiky a vodní turistiky kladně a 23 škol záporně.

Záměrně byly vybírány střední školy z důvodu předpokládané většinové četnosti pořádání vodáckých kurzů. Mezi dotázanými školami byla gymnázia, integrované střední školy, obchodní akademie, střední odborná učiliště, střední odborné školy, střední průmyslové školy, střední zdravotnické školy, střední škola cestovního ruchu a waldorfská škola.

Dotazník byl zasílán přímo učitelům tělesné výchovy, jelikož autor práce předpokládal jejich postavení jako vedoucího kurzu. Pokud tomu tak nebylo, byla připojena žádost o přeposlání dotazníku přímo vedoucímu kurzu.

Struktura dotazníku

Dotazník, jak bylo již zmíněno, byl vytvořen a sběr dat probíhal výhradně distribuovaně. Obsahuje 20 otázek, z toho 8 otázek je otevřených, 5 otázek polootevřených a 7 otázek uzavřených. Otázky jsou koncipovány tak, aby po vyplnění dotazníku bylo možné si představit jak, kde a za jakých podmínek vodácký kurz probíhá a aby bylo zřetelné, které prvky obsahuje a především jaká jsou pravidla a bezpečnost daného vodáckého kurzu.

6.3 Výsledky a jejich interpretace

Jak bylo již zmíněno, dotazník byl rozeslán do 91 středních škol, z toho odpovědělo 49 škol, ze kterých 27 škol potvrdilo, že vodácké kurzy pořádá a 22 odpovědělo, že kurzy nepořádá. Z toho vyplývá, že z dotázaných škol odpovědělo 54,9 % škol a z nich potvrdilo pořádání vodáckých kurzů 54%. Z celkového počtu dotázaných škol tedy odpovědělo a pořádá kanoistické kurzy 39,6 % středních škol Středočeského kraje.

Graf 1 Organizuje vaše škola vodácký kurz?

Na grafu č. 1 je vidět že většina škol, které zaslaly odpověď, vodácké kurzy v nějaké podobě pořádá. Z celkového počtu 91 dotázaných škol odpovědělo 49 a z toho kladně škol 27, tedy 39,6 % středních škol středočeského kraje pořádá kanoistické kurzy.

Graf 2 Je tento kurz povinný pro určitý ročník?

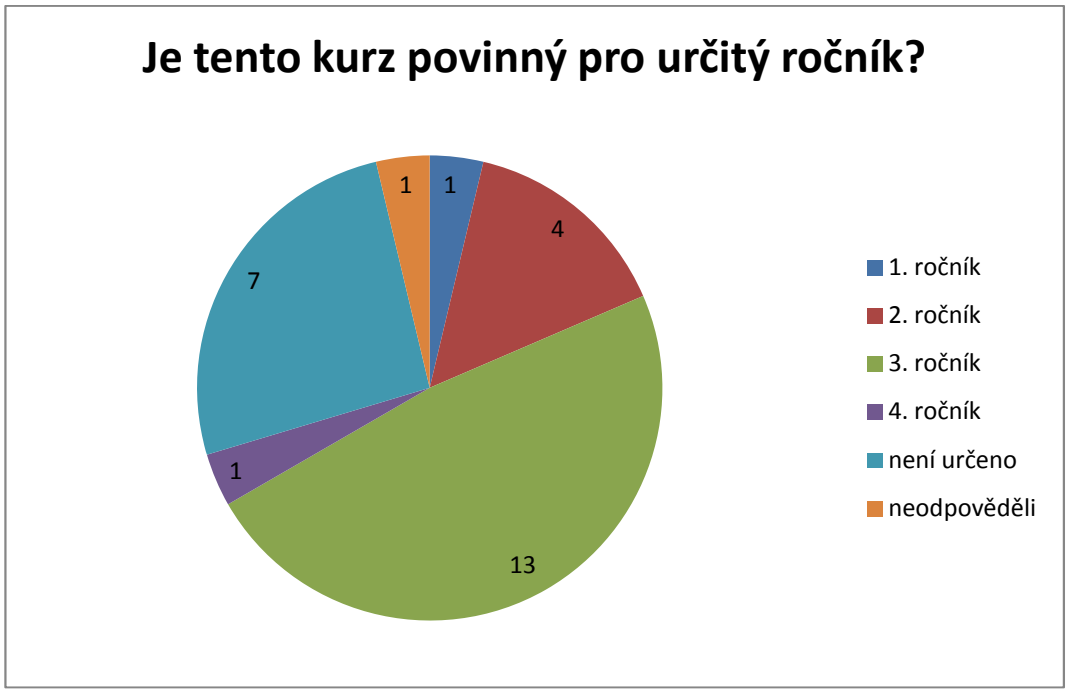

Z grafu č. 2 je patrné, že většina dotázaných škol připravuje vodácký kurz pro studenty třetího ročníku. Jako druhá nejčastější varianta se ukázala odpověď, že není ročník určen a třetí nejčastější odpovědí je ročník 2.

Graf 3 Máte zvolenu oblíbenou řeku?

Z odpovědí na dotazník vyplývá, že nejoblíbenější řekou na konání kurzů je Vltava. Další v pořadí se umístili s nepatrnými rozdíly Berounka, Otava, Sázava, Jizera, Ohře, Otava a Lužnice.

Graf 4 Účastní se kurzu vždy všichni žáci?

Z výsledků na otázku, zda se kurzu účastní vždy všichni žáci, je patrné, že převládá dobrovolnost kurzu nad povinnou účastí na kurzu. Pouze ve dvou případech školy uvedly, že neúčast na kurzu musí být odůvodněná a to v prvním případě nemocí studenta, ve druhém je to způsobeno výběrem z několika kurzů pořádaných školou a student si vybírá pouze jeden kurz, kterého se bude účastnit.

Graf 5 Kolik lidí tvoří pedagogický dozor?

Na grafu č. 5. vidíme, že ve většině případů je na kurzu přítomno 2 - 5 pedagogických pracovníků či instruktorů, ve 4 případech je to méně a ve 3 případech je to více než 5 pedagogických pracovníků.

Graf 6 Pro kolik studentů je kurz koncipován?

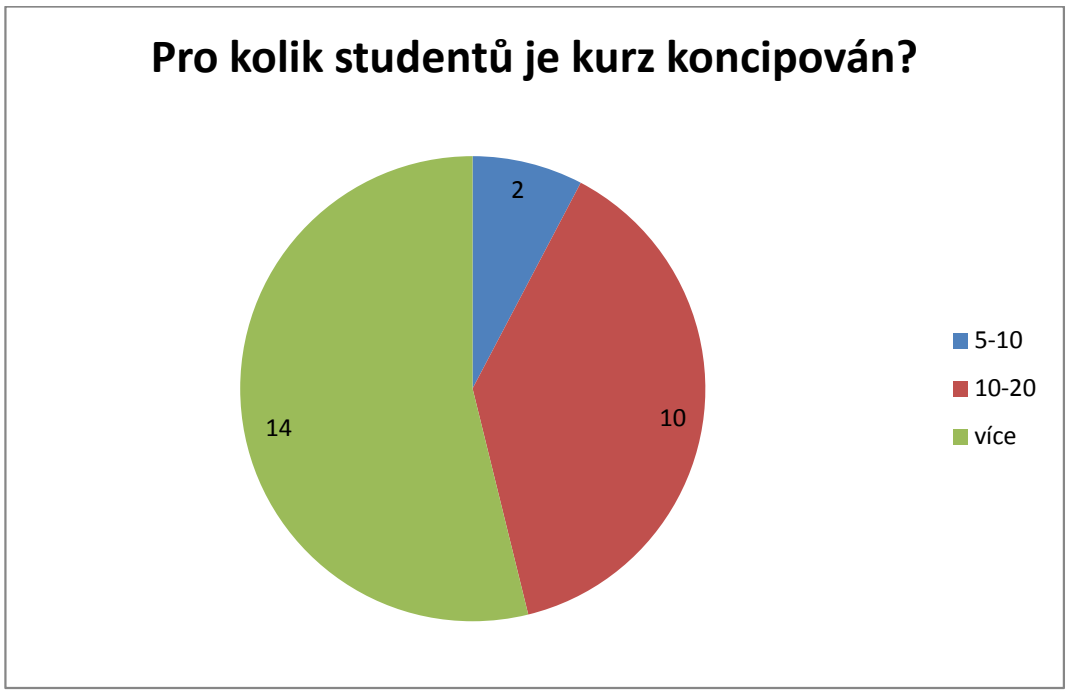

Z grafu je patrné, že ve většině případů se kurzu účastní více než 20 studentů, v téměř srovnatelném množství jsou kurzy pořádány pro 10 - 20 studentů a pouze ve dvou případech je vodácký kurz pořádán pro 5 - 10 účastníků.

Graf 7 Na jakých plavidlech se kurz odehrává?

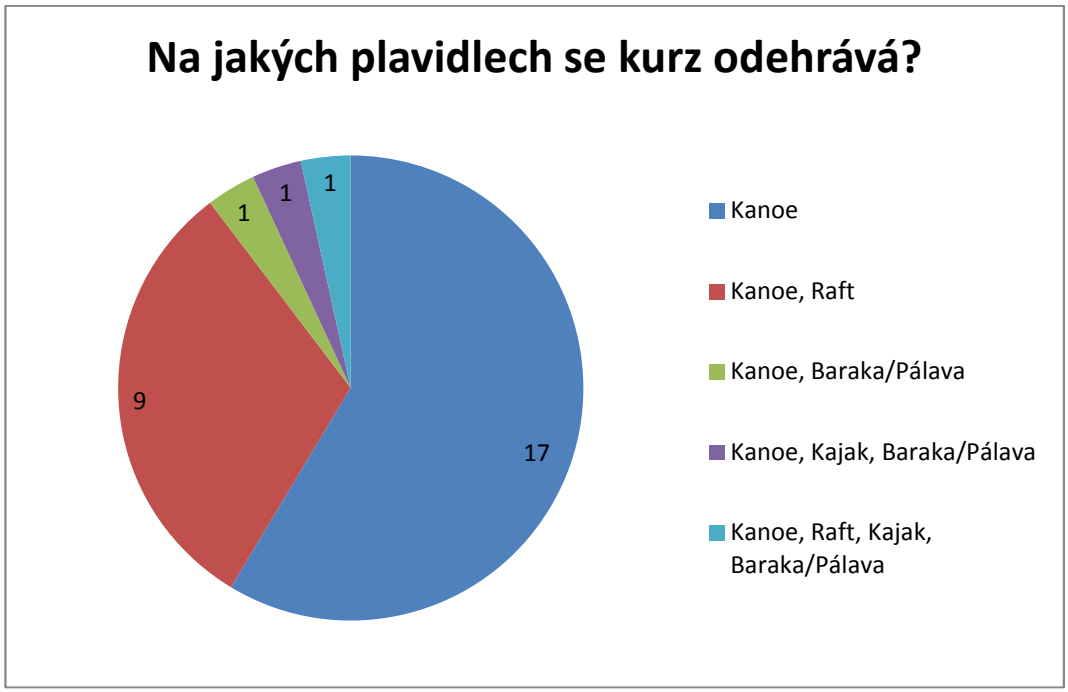

V naprosté většině případů se kurzy odehrávají na kanoích, čili ve dvojici na jednom plavidle. Jako druhá nejčastější varianta je kombinace kanoe a raftů a pouze ojediněle se na školách užívá jiné kombinace například s kajaky nebo nafukovacími kanoemi.

Graf 8 Jsou studenti za účast na kurzu hodnoceni?

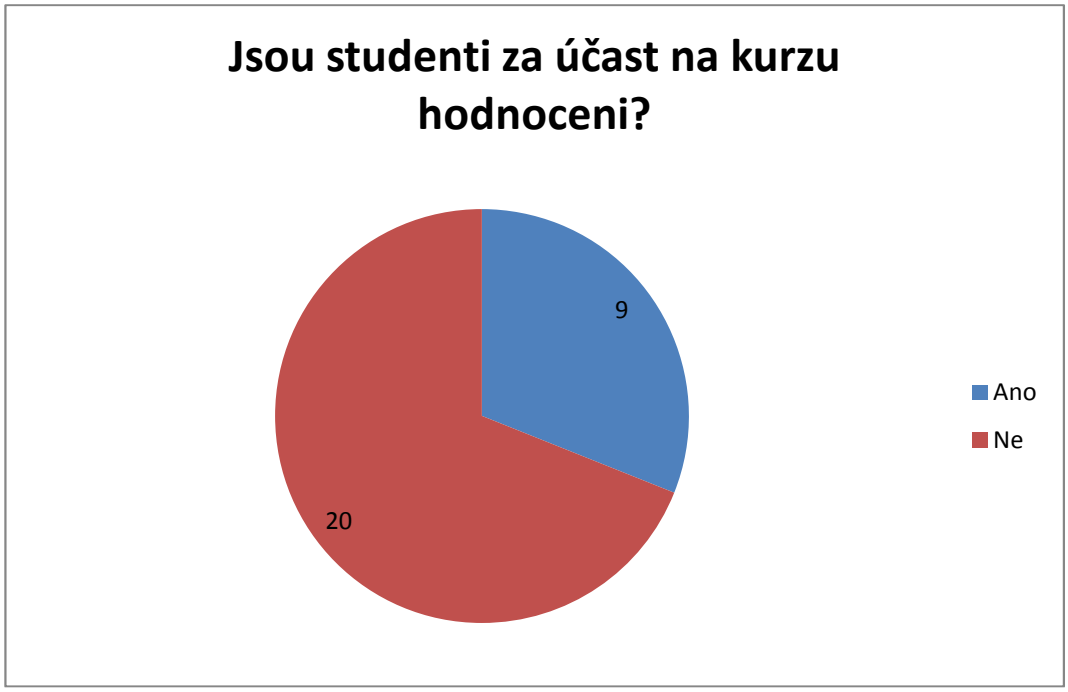

Jen ve třetině případů jsou studenti za svou účast na kurzu hodnoceni.

Graf 9 Jaká pravidla má váš kurz?

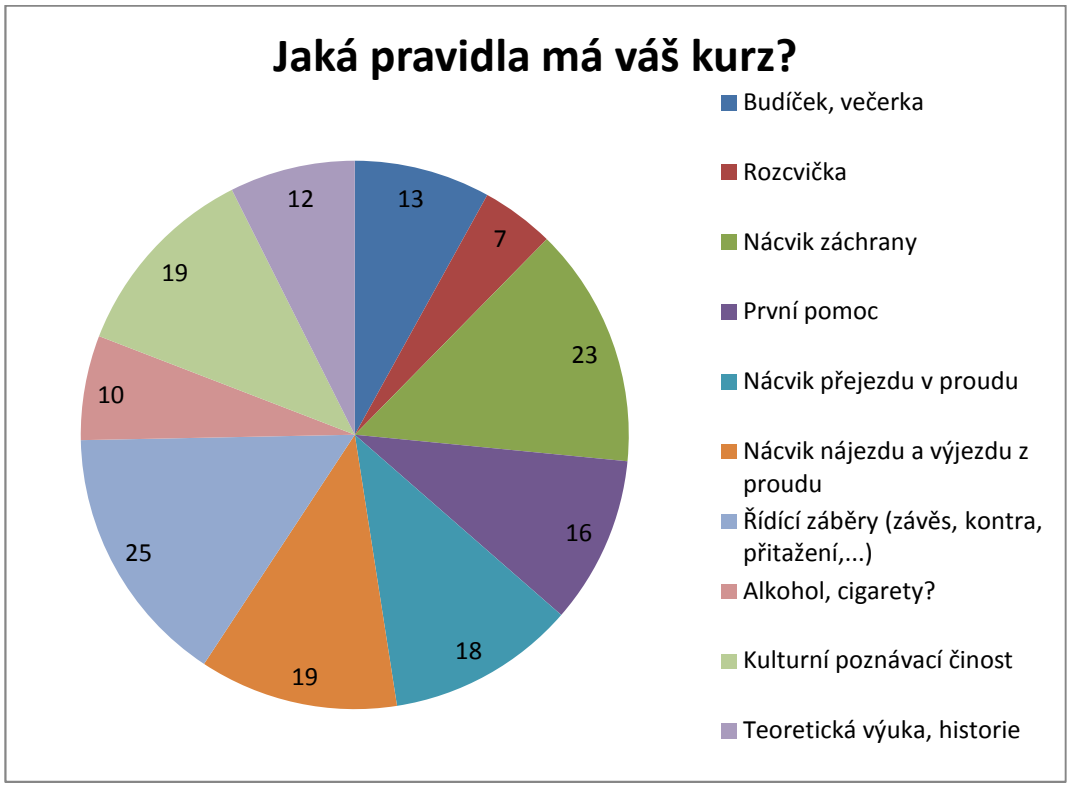

Nejčastěji si žáci na kurzu osvojují řídící záběry jako kontra, závěs, přitažení a další. Druhou nejčastější dovedností, kterou se studenti učí je nácvik záchrany a třetí

nejpočetnější dovedností, kterou se studenti učí, jsou nájezdy a výjezdy z proudu, traverz nebo jejich kombinace.

Více než 2/3 škol při svých kurzech zařazují kulturně poznávací činnost.

Z hlediska první pomoci odpovědělo 16 z 27 škol, že své studenty učí první pomoci.

Další organizační záležitosti kurzu jsou dodržovány méně než polovinou dotázaných škol (rozcvička, budíček a večerka, zákaz kouření a konzumace alkoholu).

Graf 10 Kolik dní trvá kurz?

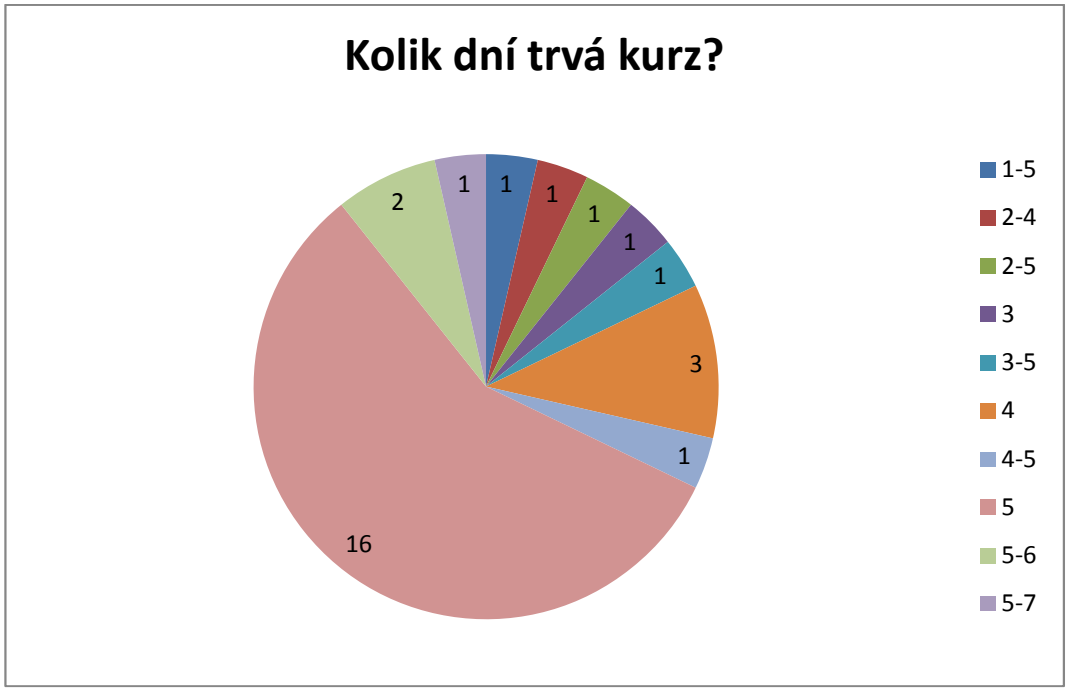

Z grafu číslo 10 je patrné, že naprostá většina kurzů, pořádaných dotázanými školami, trvá 5 dní. Setkáváme se ale i s odlišnými variantami a to ve 3 případech s kurzem delším a v 9 případech s kurzem kratším. Dle odpovědí škol se délka kurzu pohybuje od 1 dne až do délky 7 dní.

Graf 11 Je kurz smíšený?

Na grafu č. 11 vidíme, že 100% pořádaných kurzů na dotázaných školách je smíšených. Nedochází tedy k rozdělení kurzů na chlapecký a dívčí.

Graf 12 Probíhá kurz v rámci školní docházky?

Z 27 dotázaných škol odpověděla pouze jedna, že kurz neprobíhá v rámci školní docházky. Tento kurz je koncipován jako dobrovolný a studenti mají na výběr z několika kurzů a vybírají si jen jeden z nich.

Graf 13 Jsou na začátku kurzu testovány plavecké dovednosti účastníků?

Na otázku, zda jsou na začátku kurzu testovány plavecké dovednosti účastníků, odpovědělo 55,5 % škol, že dovednosti testují a 44,4 %, že dovednosti netestují.

Graf 14 Jaké bezpečnostní pomůcky jsou používány?

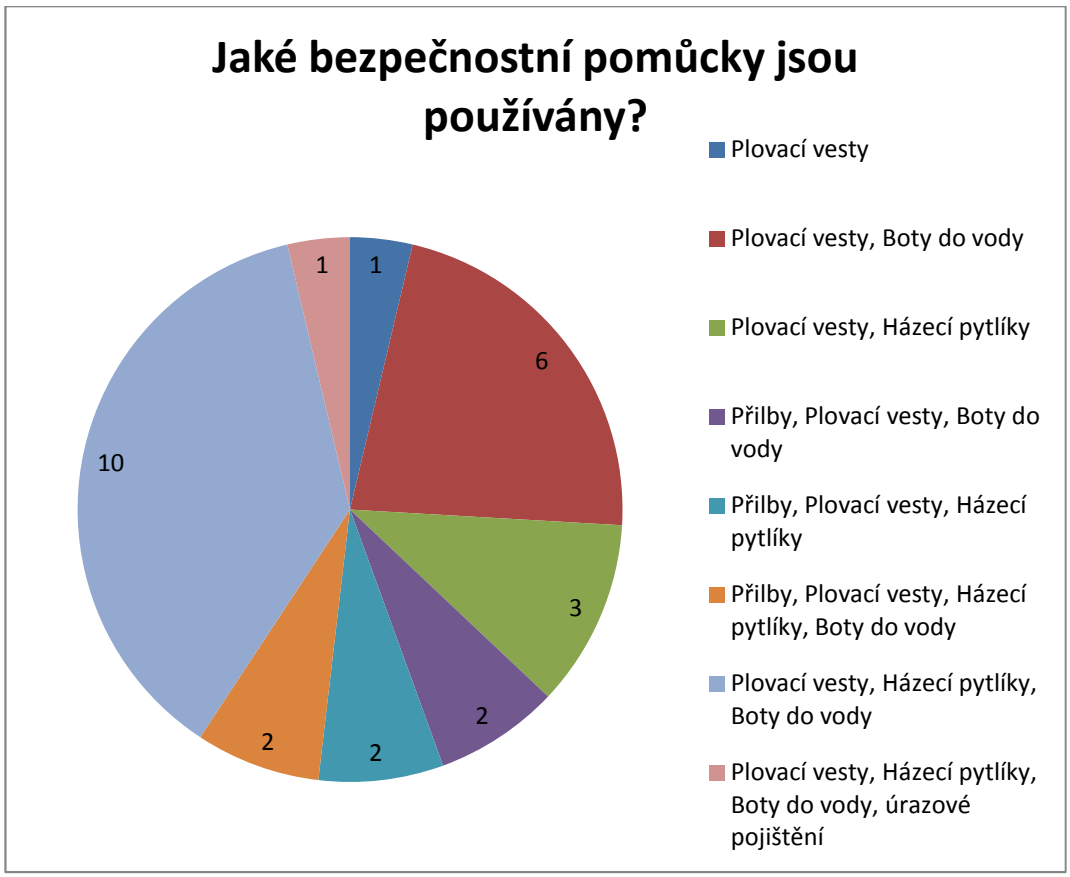

Při zodpovídání této otázky se ukázalo, že téměř polovina škol na svých kurzech používá z bezpečnostních pomůcek pouze plovací vesty. 6 středních škol dále uvedlo, že při svém výcviku používají plovací vesty a zároveň boty do vody. Nejlepší variantu bezpečnostních pomůcek užívají pouze 2 školy z 27. Tato kombinace je: vesty, boty do vody, přilby, házecí pytlíky. Jako nadstandardní bezpečnostní prvek bylo uvedeno jednou školou úrazové pojištění.

Graf 15 Průběh kurzu?

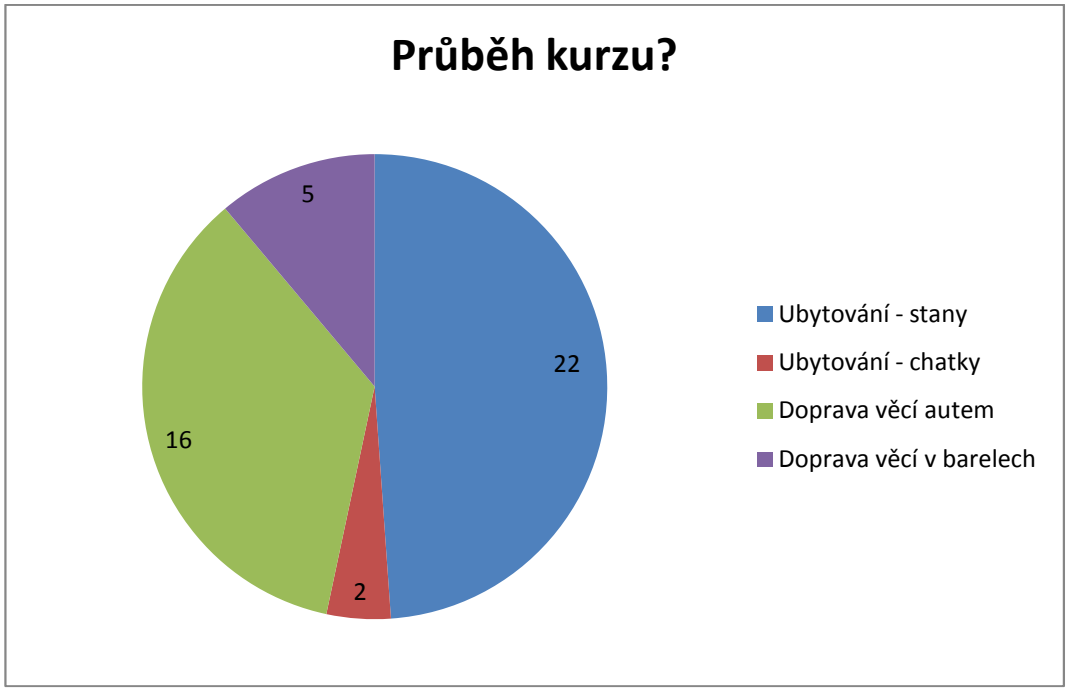

Z hlediska způsobu ubytování v průběhu kurzu je v naprosté většině případů užito stanů. Pouze 2 z dotázaných škol uvedly, že ubytování studentů v průběhu kurzu zajišťují v chatkách a podobných zařízeních.

Jako způsob dopravy zavazadel uvedlo 5 škol vlastní převoz věcí v barelech po celou dobu kurzu. Oproti tomuto uvedlo 16 škol, že k dopravě zavazadel užívají automobil, který průběžně převáží zavazadla z jednotlivých kempů, či jiných ubytovacích prostor.

Graf 16 Stravování v průběhu kurzu?

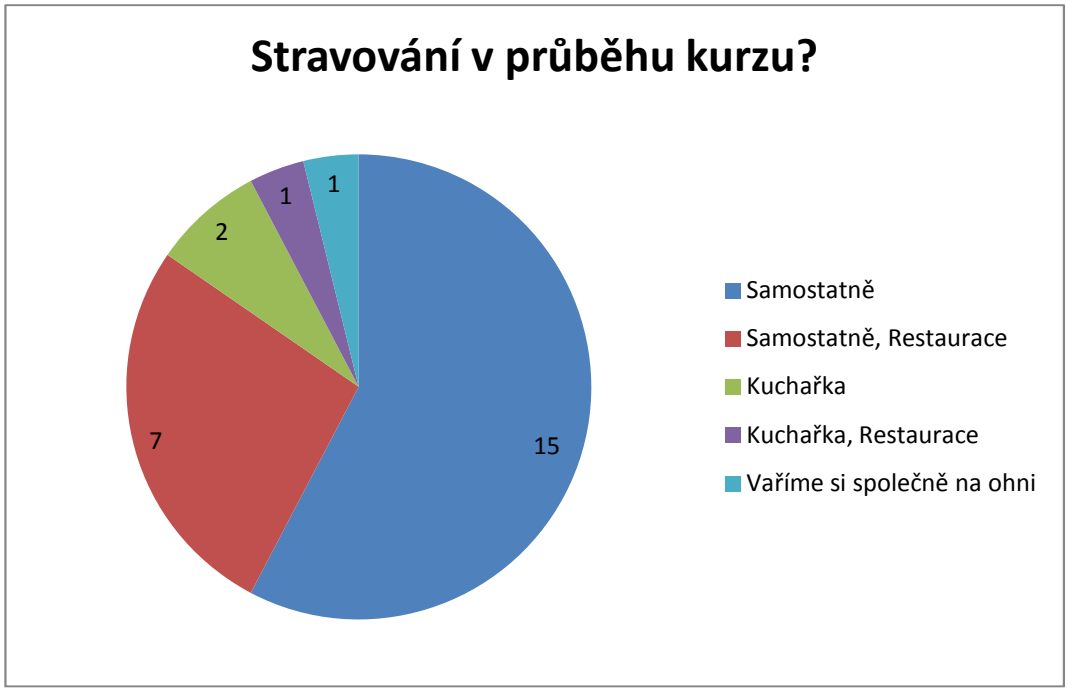

Při odpovídání na tuto otázku uvedla jedna škola jinou, než uvedenou možnost a to společné vaření na ohni. Naprostá většina škol stravování řeší formou individuální, tedy každý účastník se o své stravování stará sám a to buďto na ohni, vařiči nebo v restauracích. Tři z dotázaných škol dokonce uvedly, že sebou na kurz vozí vlastní kuchařku.

Graf 17 Jaká je přibližná cena Vašeho kurzu?

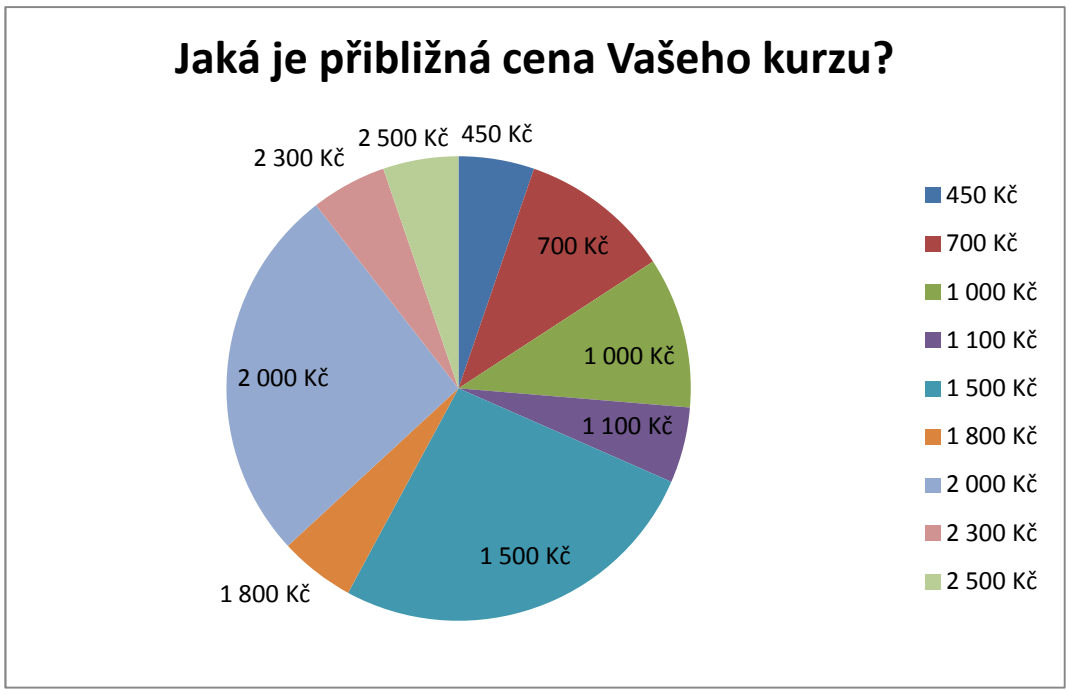

Cenové rozmezí kurzů se pohybuje od 450 Kč do 2500 Kč. Nejvíce škol odpovědělo, že se cena jejich kurzu pohybuje v rozmezí 1500 - 2000 Kč. Takováto suma odpovídá převážně 5-ti dennímu kurzu na libovolných plavidlech včetně vybavení a zahrnuje náklady na ubytování.

Graf 18 Jaký užíváte způsob dopravy na kurz?

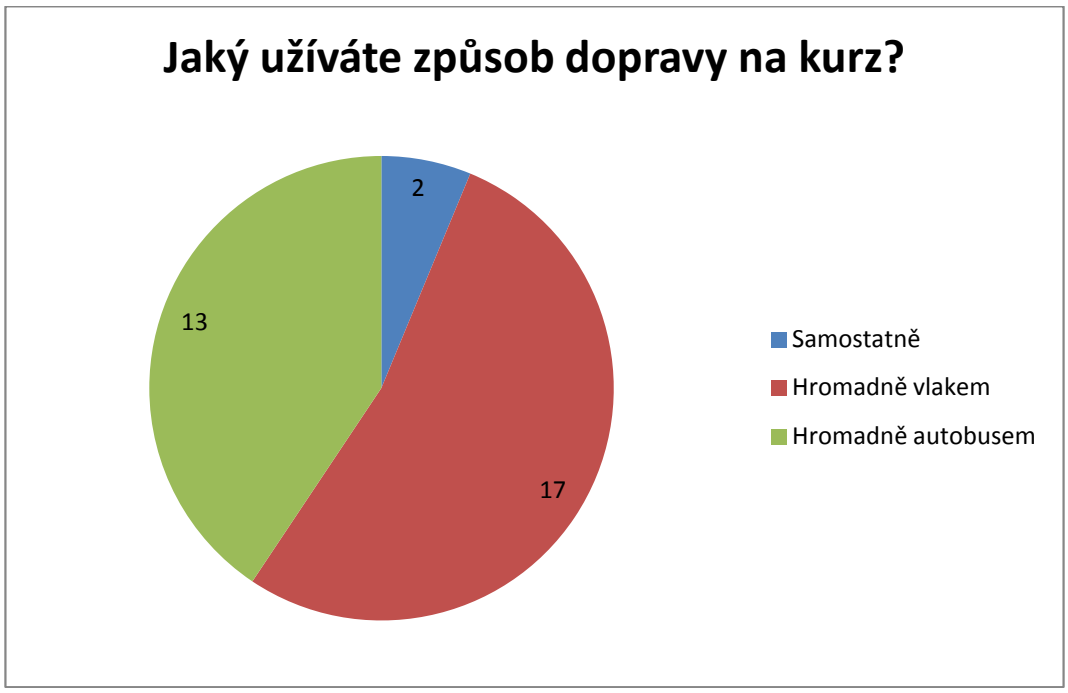

Jen 2 z dotázaných škol volí dopravu individuální, tedy každý se dopravuje samostatně. Dvě téměř stejně velké skupiny tvoří doprava autobusem a doprava vlakem, vždy se jedná o hromadnou (společnou) dopravu na kurz.

6.4 Souhrnné výsledky

- Z 91 dotázaných škol odpovědělo 27 středních škol Středočeského kraje kladně na otázku, zda pořádají kurz kanoistiky a vodní turistiky.
- Nejčastěji je kurz pořádán pro 3. ročník.
- Nejčastěji se kurz odehrává na řece Vltavě.
- Ne všichni studenti se vždy účastní kurzu. Kurz tedy nebývá povinný.
- Nejčastější odpovědí na počet kantorů či instruktorů přítomných na kurze byl počet 2 - 5 vedoucích.
- Kurz bývá nejčastěji pro více než 20 studentů.
- V převážné většině je ke splouvání užito výhradně kanoí.
- Ve většině případů studenti nejsou hodnoceni za svou účast na kurzu.

- Nejmenší pozornost je všeobecně věnována rozcvičení, alkoholu a cigaretám, největší naopak řídícím záběrům a ovládání lodě.
- Naprostá většina škol uvedla, že jejich kurz trvá přesně 5 dní.
- Na otázku, zda je kurz smíšený, odpovědělo kladně 100 % škol.
- V naprosté většině se kurz odehrává v rámci školní docházky.
- Pouze 15 z 27 škol uvedlo, že před zahájením kurzu testují plavecké dovednosti účastníků.
- Nejčastěji volenou kombinací záchranných a ochranných pomůcek je kombinace plovacích vest, házecích pytlíků a bot do vody.
- Ve většině případů jsou studenti ubytováni ve vlastních stanech a zavazadla jsou v průběhu kurzu alespoň částečně transportována autem.
- Stravování je povětšinou řešeno individuálně samotnými studenty.
- V převážném množství případů se cena pohybuje mezi 1500 a 2000 Kč.
- Téměř všechny školy volí dopravu na kurz hromadně vlakem, či autobusem.

7 Faktory ovlivňující podobu kurzu

Místo konání

Ideální místo konání je relativní pojem. Samozřejmě je nutné zohlednit geografické umístění školy a podle tohoto dále vybírat řeku, na které se bude kanoistický kurz uskutečňovat.

Výběr řeky je pro konání vodáckého kurzu zásadní a to z důvodu obtížnosti vodního toku a zároveň z pohledu kulturně poznávací činnosti.

Řeka by měla být dostatečně jednoduchá a přitom s dostatečným spádem a množstvím vody (průtokem). Měla by odpovídat předpokládaným dovednostem studentů a vybraným typům plavidel a dalšímu vybavení.

V ideálním případě by se obtížnost vybraného úseku toku měla stupňovat s rostoucí úrovní účastníků kurzu. Na začátku kurzu by řeka měla být mírnější a voda stojatější, aby studenti měli dostatek času na naučení řídících záběrů, ke konci kurzu by řeka měla být peřejnatější, rychlejší a obtížnější. Z praxe však víme, že tato skutečnost bývá přesně naopak. Horní toky řek bývají strmější, rychlejší, koryto užší a řeka rychlejší. Nižší toky bývají mírnější, koryto širší, řeka pomalejší. Často se zde pak setkáváme s "jezovou" vodou, neboli s vodou, která je zadržována nad jezem a jeví se jako stojatá voda.

V České republice je ke splouvání možno vybírat z velkého počtu řek. Ať se jedná o ty nejznámější jako je Vltava, Sázava, Lužnice, Otava, Berounka a další, tak je možné uspořádat kanoistický kurz na menším toku jako je např. Blanice, Doubravka, Mže a další. V žádném případě by ale k takovémuto kurzu neměla být vybrána horská řeka jako je například Kamenice, neboť tyto řeky mají charakter divoké řeky, jsou studené, peřejnaté, kamenité a v jarním období více vodnaté než po zbytek roku a jsou nebezpečné. Voda často mizí pod skalou nebo proud na skálu směřuje a méně zkušení vodáci by zde mohli přijít k úrazu nebo i vážným zraněním.

Pro zde vytvářenou variantu kurzu bude zvolena Vltava a to díky své oblíbenosti, dobře známému prostředí, výbornému zázemí v podobě kempů, dopravy a stravování. Je

zároveň vždy splavná a téměř všechny jezy jsou sjízdné, či nějak uzpůsobené pro kanoistiku. V jejím okolí je dostatečný počet podnětů pro kulturně poznávací činnost.

Doprava

Doprava na kurz a z kurzu je jeho nedílnou součástí. Již při cestování lze shlédnout některé úseky řeky a vhodně tak motivovat účastníky, popřípadě narazit na zajímavá turistická místa, která nebyla dříve zjištěna.

Dopravu na kurz je nejlépe volit hromadnou formou, ať autobusy linkovými nebo vlakem, tak je samozřejmě i možnost autobus objednat přímo pro tento zájezd skrze školu. Cesta samotná se stává součástí kurzu, studenti stráví na kurzu ještě o pár hodin více a je to přidaná hodnota. Na cestách se studenti ještě více sbližují, plánují aktivity či rozdělení lidí do stanů nebo posádky lodí.

Velikou výhodou je jednotný příjezd na místo a kontrola nad účastníky již při přepravě. Tato výhoda může být i záporem. Vedoucí kurzu totiž má odpovědnost za účastníky již při cestě, což by neplatilo v případě individuální dopravy účastníků na místo.

Studenti se v individuální formě mohou dopravovat hromadnými prostředky samostatně nebo po skupinkách, mohou se dopravovat i auty v případě dovršení věku 18 let nebo využít dopravu auty s rodiči. V takovém případě je sice stanovena hodina zahájení kurzu, ale stoprocentní jistota, že všichni dorazí na uvedenou hodinu, není, neboť se značně zvyšuje riziko, že se někdo z účastníků zpozdí, ať vlastní chybou nebo mohou vyvstat neočekávané okolnosti během cesty, které účastník neovlivní.

Pro plánovaný kurz vyberme možnost dopravy vlakem, jelikož skupiny získávají značnou slevu a studenti nejsou nuceni platit dodatečně za nadměrná a další zavazadla.

Ubytování

Typické ubytování, které neodmyslitelně patří k vodní turistice, je stanování. Nabízí vhodnou příležitost přiblížení účastníků k přírodě, oddálení se od civilizace a uvědomění si krásy přírody a vrací člověka zpět, kdy byl ještě součástí přírody, učil se ji využívat a ne jen přetvářet, jak je tomu zpravidla dnes.

Velikost stanů je variabilní, pro vodní turistiku nejvhodnější 2 - 4 místné stany z důvodu velikosti zabaleného stanu a jeho transportu po vodě. Moderní stany jsou velice skladné a materiály velmi odolné proti dešti.

V případě ubytování účastníků kurzu v chatkách není kontakt s přírodou tak těsný a nedochází tedy k uvědomění si hodnoty přírody a pozice člověka v ní. Studenti se nedokáží do průběhu kurzu natolik vcítit jako je tomu v případě ubytování ve stanech, neboť tento druh ubytování ke kanoistice patří. Ubytování v chatkách rovněž zamezuje hodnotné formování lidské osobnosti ve smyslu odolávání přírodním vlivům a schopnosti být samostatný a spolehnout se sám na sebe.

Stanovat lze obvykle v označených kempech, nicméně ještě dnes nalezneme pár míst ve volné přírodě, kde lze stanovat mimo vyznačené tábořiště. Takové ubytování navozuje ještě bližší vztah s přírodou a je požadována mnohem větší nezávislost studentů na poskytovaných službách. V označených tábořištích totiž často bývá restaurace, teplé sprchy, obchod a další služby poskytované provozovatelem. V přírodě se studentům takového luxusu nedostane, nicméně jejich zážitky a vzpomínky budou o to silnější.

V případě plánovaného kurzu bude uvažováno ubytování ve stanech v označených tábořištích.

Přeprava zavazadel

Zavazadla je možno převážet na lodích v barelech nebo v lodních pytlích a to všechna nebo alespoň jejich část.

V případě přepravy veškerých zavazadel na lodích nevznikají problémy prodlevy příjezdu studentů a příjezdu zavazadel, avšak lodě jsou těžší, což způsobuje horší ovladatelnost a větší obtíže při přenášení nesjízdných jezů a mají větší ponor, který se může projevit na mělčinách a je tedy nutno dbát větší pozornost na to, kudy směřuje hlavní proud vody a kde lze tedy předpokládat největší hloubku.

Druhou možností je jet takzvaně "nalehko", tedy veškerá zavazadla jsou přepravována pomocí automobilů, či jiných dopravních prostředků. Tato varianta velice ulehčuje lodím a jejich posádkám v případě manipulace s loděmi a usnadňuje jejich

ovladatelnost, nicméně mohou nastat situace, kdy studenti budou v místě nocování čekat, někdy i několik hodin, na svoje zavazadla, stany, suché oblečení a další vybavení.

Pravděpodobně nejvhodnější variantou je kombinace předešlých možností, a sice přeprava důležitých věcí na lodích, jako jsou stan, suché oblečení a jídlo a prostředky k jeho přípravě potřebné a přeprava méně potřebných věcí pomocí automobilu nebo jiného dopravního prostředku, jako jsou například spací pytle a karimatky, další oděvy a jiné vybavení.

Tato varianta bude zároveň využita na navrhovaném pojetí kanoistického kurzu.

Stravování

Formy stravování mohou být opět rozmanité. První z nich je forma hromadná, tedy všichni účastníci mají vždy stejné jídlo a ve stejný čas. Toho lze dosáhnout společným stravováním po restauračních zařízeních nebo přítomností vlastní či školní kuchařky přímo na kurzu. Studentům v takovém případě odpadá jejich vlastní zodpovědnost za stravování, která je v případě kanoistického kurzu žádoucí z hlediska jejich samostatnosti.

Druhá možnost, častěji užívána, je individuální stravování jednotlivých účastníků každý sám nebo po skupinách a to formou vlastního vaření a přípravy pokrmů, či návštěvami restauračních zařízení.

V případě stanování mimo vyhrazená tábořiště není možnost návštěvy restauračních zařízení a účastníci kurzu jsou v takovém případě zcela odkázáni na vlastní počínání, tedy vlastní příprava jídel buďto hromadně pro všechny účastníky najednou nebo individuálně po skupinách, či jednotlivcích.

V případě navrhovaného kurzu bude využita varianta individuálního (skupinového) stravování v kempech, tedy vlastní příprava jídel nebo návštěvy restauračních zařízení.

Lodě

Druhou nejdiskutovanější věcí, hned po výběru řeky, je rozhodnutí, na jakých plavidlech se kurz bude odehrávat. Výběr plavidel v sobě musí odrážet obtížnost

splouvaného toku, množství a úroveň účastníků. Lodě byly podrobně rozebrány v kapitole 5.3.1.

Pro konání plánovaného kurzu budou vybrány převážně kanoe a to z důvodu ideálního poměru rychlost, obratnost, výtlak a budou doplněny kajaky dle počtu účastníků. Kanoe budou hlavní náplní kurzu a to včetně trénování a plnění ukončovacích požadavků kurzu, stejně tak budou využity v mírnější podobě kajaky, které budou rovněž zařazeny do ukončovacích požadavků kurzu.

Vybavení

Vybavení lze rozdělit do dvou skupin a to je vybavení soukromé, kterým se myslí veškeré věci, které si jednotlivec na kurz zabalí a vybavení vodácké, kterým se myslí vodácká výzbroj a výstroj. Pozornost bude tedy věnována vodáckému vybavení, které je doporučeno pro bezpečné absolvování vodáckého kurzu.

V první řadě musí všichni účastníci užít plovacích vest a to zejména v případě sjíždění peřejnatých úseků, splouvání jezů a jiných nebezpečných míst.

Dalším vybavením, které by měli užívat všichni účastníci kurzu, je bezpečnostní obuv, v případě kanoistiky se jedná o boty do vody, nejlépe neoprenové s pevnou podrážkou. Obuv zabraňuje poranění nohou při kontaktu nohy se dnem v případě převrhnutí lodě.

Neméně důležitým vybavením, především tedy pro kajakáře, je přilba, která zabraňuje poranění hlavy. Ta je pro kajakáře kritická, neboť má v lodi pevnou polohu a při převržení lodě ještě chvíli setrvává v lodi, hlavou dolů, než se mu podaří se z lodi vyprostit. Je zde tedy určitá časová prodleva, kdy může dojít k nárazu hlavy o překážku na říčním dně a způsobit tak poranění hlavy, která bývají nebezpečná a často vážná.

Jmenujme mezi pomůckami ještě házecí pytlík, jehož účel a používání bylo výše vysvětleno v kapitole 5.3.1 a 5.6.2.

Tyto jmenované pomůcky a vybavení by měly být přítomny a užívány na každém kurzu, který se podobá vytvářené ideální variantě.

Cena

Cena není a ani nemůže být pevně stanovena. O její výši rozhoduje použité vybavení, použité pomůcky, délka a umístění kurzu, vybraná řeka, množství kulturně poznávací činnosti, typ stravování a ubytování a mnoho dalších faktorů. Nelze proto určit optimální cenu kurzu, neboť ta se odvíjí od ostatních činitelů a dalších možností školy v podobě například sponzorů atd.

Pravidla kurzu

Pravidla, kterými se kurzy řídí, se velmi liší. Každá škola si kurz přizpůsobuje svým možnostem geografickým, pedagogickým, finančním či jiným.

Nejčastější dovedností, kterou si žáci na kurzu osvědčí, jsou řídící záběry jako kontra, závěs, přitažení a další.

Druhou nejčastější dovedností, kterou se studenti učí je nácvik záchrany. Ať se jedná o sebezáchranu, či záchranu pomocí házecího pytlíku, je toto velice důležitou dovedností, kterou by měl zvládnout každý účastník vodní turistiky.

Téměř všechny školy učí své studenty nájezdy a výjezdy z proudu nebo traverz, nebo kombinaci obou těchto možností. Tyto dovednosti jsou důležité z hlediska ovládání lodi, předvídání chování lodi v proudu a při nájezdu a výjezdu z něj a velmi přispívají k bezpečnosti turisty, neboť zvládnutí těchto technik velmi snižuje riziko zvrhnutí.

Jako velmi pozitivní zjištění je hodnoceno, že více než 2/3 škol při svých kurzech zařazují kulturně poznávací činnost. Ta může být vhodným navozením mezipředmětových vztahů, například do dějepisu, zeměpisu a jiných předmětů, podle aktuálně probírané látky, či k připomenutí nebo zopakování látky již probrané. Kulturně poznávací činnost je zároveň velmi vhodným doplněním programu při únavě nebo se zařazuje jako program do třetího, tzv. kritického dne, aby se předešlo vyčerpání či úrazům, které by v případě přílišné únavy mohly nastat. Kulturně poznávací činnosti lze také vhodně využít při nepřízni počasí a pro takovéto případy je potřeba mít připraven program v této oblasti na každý jednotlivý den a počítat se změnou průběhu kurzu tzv. "za běhu", neboli přizpůsobit program aktuálním podmínkám povětrnostním nebo stavu vody a fyzické a psychické pohodě studentů.

Některá kritéria by měla být nedílnou součástí kurzu nebo podmínkou pro účast na něm. Řeč je o schopnosti poskytnout první pomoc. V případě dotázaných škol jsou studenti s touto problematikou seznámeni nebo seznamováni na kurzu v 16 z 27 případů. Tato schopnost může zachraňovat životy a v takovýchto případech mnohdy rozhodují minuty nebo dokonce sekundy. Proto by všichni účastníci vodní turistiky měli tuto dovednost ovládat, neboť rychlost, s jakou se člověku první pomoci dostane, je rozhodující.

Další organizační záležitosti kurzu jsou obsaženi již v méně než polovičním množství. Hovoříme zde o tom, zda vedoucí upravují denní režim kurzu, jako je rozcvička, budíček a večerka, či zda je na kurzu upraven zákaz nebo omezení kouření a zda pravidla kurzu nějak řeší konzumaci alkoholu na kurzu. Nesmíme zapomenout, že v 100% z poptávaných škol, se jedná o akci školy, a tudíž se akce musí řídit školním řádem, který zde platí 24 hodin denně a ne vždy bylo všem účastníkům kurzu 18 let.

Zjišťované schopnosti a dovednosti

Zřejmě nejdůležitější dovedností, která by měla být zjišťována hned při započetí kurzu, je plavání. Všichni účastníci kurzu by měli být dobrými plavci, neboť mohou nastat situace, kdy budou nuceni se pohybovat v proudu, ač s plovací vestou, ale také zachraňovat své vybavení a loď, která naplněná vodou je velice těžká a snadno se nechává unášet proudem.

V případě, že škola plavecké dovednosti netestuje, by měla mít naprostou jistotu, že všichni studenti tyto dovednosti ovládají, neboť v opačném případě by mohla jakákoliv nehoda a převržení lodi mít fatální následky. Plavání samo o sobě je lehce zvládnutelné a s plovací vestou se může zdát i snadné, ale v proudu a v peřejích, kdy je tělo zmítáno proudem, jsou dobré plavecké schopnosti a orientace v prostoru nutností.

Dále by při začátku kurzu měly být testovány schopnosti studentů vést a řídit loď, zda správně provádí záběrové a řídící záběry a z jejich úrovně osvojení vycházet a na tomto základu pokračovat ve výuce.

V neposlední řadě by měla být zjištěna jejich znalost první pomoci a záchrany tonoucího, které budou později na kurzu probírány, popřípadě prohloubeny, v případě záchrany tonoucího též nacvičovány.

Druhy nácviku

Se studenty v první řadě nacvičujeme první pomoc a záchranu tonoucího. Záchranu tonoucího doplníme v mírných peřejích praktickým nácvikem tak, aby si každý student vyzkoušel roly zachraňovaného i zachránce. V případě, že bude tato činnost potřeba i v budoucnu v průběhu kurzu, vlastní zážitek urychlí počínání studentů a zamezí panice.

Dále nacvičujeme ovládání lodi, tedy hnací a řídící záběry. Studenti si všechny záběry vyzkouší na pozici kormidelníka, háčka a dokonce i v kajaku. Tyto záběry budou následně prostředkem pro splnění jejich klasifikačních požadavků.

Pro dokonalé zvládnutí ovládání lodě nacvičujeme též najíždění a vyjíždění z proudu a traverz. Tyto manévry s lodí vyžadují dobrou souhru posádky na lodi a dobré zvládnutí hnacích a řídících záběrů. Vyžadují rovněž jistou znalost a schopnost čtení terénu, tedy vodního prostředí.

V navrhovaném kurzu bude využito nácviku záchrany tonoucího, nácvik nájezdu a výjezdu z proudu a traverz jak na kanoi, tak na kajaku. Bude také dále prohlubována znalost první pomoci zejména ve vztahu ke kanoistice.

Závěrečné hodnocení

Hodnocení probíhá dle individuálních požadavků instruktorů (vyučujících) na studenty. Studenti by měli prokázat zlepšení oproti dovednostem na začátku kurzu. Měla by však být stanovena minimální kritéria, která by měli splnit všichni studenti. Tato kritéria nebudou příliš složitá. Budou vypovídat o základních dovednostech v kanoistice, schopnost vést loď a ovládat ji. Dále bude hodnocena znalost vodního prostředí, první pomoc a záchrana tonoucího. Kontrola může být jak teoretická, tak praktická.

V navrhovaném kurzu bude klasifikace probíhat pouze prakticky, jelikož záchrana tonoucího byla v průběhu kurzu prakticky zkoušena a její teoretické testování tedy není více potřeba.

Klasifikace bude probíhat v kategoriích kanoe a kajak. Každý účastník kurzu musí na všech možných postech na daných plavidlech prokázat, že je schopen s lodí vyjet a přistát, tedy předvést nájezd a výjezd z proudu a že je schopen překonat proud a v případě potřeby se dostat na druhý břeh, tedy traverz. Vzhledem k nevyzpytatelnosti vodního prostředí bude dán studentům dostatečný počet pokusů, nicméně správná provedení nesmí být nahodilá.

Na náročnosti tohoto hodnocení má zřejmě zásadní význam obtížnost vybraného vodního prostředí. Peřej, na které bude hodnocení probíhat, by měla být přehledná, přiměřeně široká, s jasnými rozhraními mezi proudem a vracákem. V žádném případě by tato peřej neměla být nejtěžší překážka, se kterou se studenti v průběhu kurzu setkali a měli možnost na ní své dovednosti zkoušet. Pokud je toto pravidlo dodrženo, testování pro ně bude po obtížnějších podmínkách při nácviku jednodušší jak po fyzické, tak po psychické stránce.

8 Navržená ideální varianta kanoistického kurzu

Ideální podoba kurzu kanoistiky a vodní turistiky je zde stanovena z důvodu sjednocení vodáckých kurzů středních škol. Tato práce by ideálně měla sloužit jako poradce při rozhodování vedoucích kurzů v přípravě a stanovení podoby jejich kurzu dle popsaných částí a jejich vlivu na celkový charakter kurzu.

Tato podoba kurzu kanoistiky a vodní turistiky je tvořena na základě odpovědí na dotazník všech 27 škol, které odpověděly kladně na otázku, zda pořádají takovýto kurz. Dále je čerpáno z vlastních zkušeností autora této práce a dostupné literatury na téma:

- historie kanoistiky
- historie vodní turistiky
- technika sjíždění vodního toku
- vodácké vybavení
- odborně technické znalosti
- typy a dostupnost plavidel
- vodáčtí průvodci

Při tvorbě této podoby kurzu bylo ještě využito cenných rad a mnohaletých zkušeností s pořádáním kurzů kanoistiky a vodní turistiky pana Vladislava Žížaly.

Počty osob: počet instruktorů - 3, počet studentů 17 - 25

Počty instruktorů jsou dále závislé na počtu studentů, který také není fixně stanoven. Legislativa stanovuje, že jeden instruktor může mít na starost maximálně 5 kanoí nebo 2 rafty.

Délka kurzu: 5 dní

5 dní je dostatečně dlouhý časový úsek na naučení požadované úrovně vodáckých dovedností a zároveň dostatečně krátký časový úsek, který se vtěsná včetně dopravy do 1 školního týdne a neubírá ani studentům, ani pedagogům jejich osobního volna během víkendu.

Studenti mají stanoven začátek kurzu na pondělí, 8 hodin ráno, stejně jako začátek školního týdne. Sejdou se na autobusovém nebo vlakovém nádraží, kde předají vedoucímu kurzu všechny potřebné doklady.

Řeka: Vltava, Sázava

Tyto řeky jsou vybrány z důvodu kvalitního zázemí pro vodní turistiku, jejich vodnatost, přívětivost pro vodní turisty a zajímavosti v rámci kulturně-poznávací činnosti.

Doprava: hromadně, vlakem

Následuje společný odjezd, včetně zavazadel, která si každý student přepravuje samostatně.

Při přepravě jsou studenti seznámeni s pravidly a řádem kurzu a poučeni o bezpečnosti. Obojí stvrzují podpisem. Jsou seznámeni s režimem dne a plánovanými akcemi mimo putování po řece. Studentům je ještě sděleno počínání po příjezdu na místo určení.

Lodě: kanoe, kajaky

Vybavení: záchranné vesty, přilby, boty do vody, házecí pytlíky

Po příjezdu na místo určení se celá skupina přesune na smluvené místo, kde dojde k předání lodí a vybavení.

Vedoucí kurzu potvrdí převzetí vybavení, zatímco instruktoři korigují činnosti studentů a rozdělují vybavení mezi domluvené posádky. Každá posádka je od této chvíle zodpovědná za své přidělené vybavení, což je nutné studentům zdůraznit.

Následně si všichni účastníci zabalí své věci do barelů či lodních pytlů.

Přeprava zavazadel: kombinovaně - kanoe, automobil

V tomto případě přepravy zavazadel je nejvhodnější zabalit do barelu, který má účastník po celou dobu u sebe věci, které bude potřebovat hned po příjezdu do tábořiště. Měl by tedy mít v barelu stan, suché oblečení, osobní doklady, peníze a potřeby pro stravování. Zbylé objemné věci uloží do automobilu, ke kterému se po dojetí do cílové stanice vrátí jeden z instruktorů. Uloží se převážně karimatky a spací pytle, které budou

potřeba až večer, ve chvíli kdy jdou účastníci spát. Také lze v autě ponechat zavazadla, ve kterých si studenti přivezli věci na místo konání, než přebalili do barelů.

Stravování: individuálně

Stravování je záležitostí každého jednotlivce, který musí být schopen jisté samostatnosti. Stravování je díky vybrané řece možné na vařiči, kde si student nebo skupina studentů vaří, nebo v restauracích, které jsou dostupné v každém tábořišti. Je vhodné sebou nevézt velké množství jídla, ale dle potřeby a situace obchodů následující den průběžně jídlo dokupovat.

Ubytování: stany, vyhrazená tábořiště

Ubytování bude jednoznačně zařízeno ve stanech ve vyhrazených tábořištích. Ta nabízejí blízkost přírodě a vyžadují jistou samostatnost a odolnost studentů a zároveň je prohlubují. Na druhé straně jsou na vybraných řekách dostatečně kultivovaná tábořiště, dobře vybavená, s kvalitními hygienickými podmínkami.

Kulturně-poznávací činnost: Vltava, Sázava

Vltava: hrad - Rožmberk nad Vltavou, klášter - Zlatá koruna, Český Krumlov

Sázava: město a zámek Sázava, hrad - Český Šternberk, zámek - Zruč nad Sázavou, pivovar Kácov, zřícenina hradu Zbořený Kostelec

Klasifikace: nájezd, výjezd, traverz (kajak, kanoe)

Studenti splní kurz v případě, že:

- je patrné zlepšení vodáckých dovedností a vedení a ovládání lodě
- osvojí si záchranu a sebezáchranu
- znají postup první pomoci
- zvládají nájezd a výjezd z proudu na kanoi i kajaku
- zvládají traverz proudu na kanoi i kajaku

Závěrečné hodnocení bude probíhat na přiměřené vodní peřeji. Je možné splnění kurzu udělit studentovi i v průběhu kurzu za jeho průběžné výkony.

9 Diskuse

Dotazníkové šetření na vybraných školách stanovilo současný stav a podobu kanoistických kurzů na středních školách Středočeského kraje a pomohlo zformovat ideální variantu tohoto typu kurzů. Z 91 dotázaných škol odpovědělo kladně na otázku, zda pořádá škola tento kurz, 27 škol. Předmětem pro zamyšlení se může stát, jak moc by se odpovědi lišily, či zda by se s větším množstvím odpovědí formovala jiná většinová skupina a podoba kurzů.

Z vlastní autorovi zkušenosti je možno říci, že rozmanitost těchto kurzů je veliká, i když se kurzy často liší jen v detailech. Naopak právě tyto detaily mohou mít zásadní vliv na jiné pojetí nebo charakter kurzu a rozdíly v pojetí kurzu se tím mohou prohlubovat.

Při zkoumání odpovědí škol vyvstává několik otázek k zamyšlení, jako například proč se největší oblibě těší právě Vltava? Bylo by tomu tak i v jiném kraji? Jak daleko jsou školy ochotny se studenty cestovat na kurz? Nebo otázky týkající se organizace jako: Jakou formou pojmout ubytování, stravování, dopravu? Jaký typ lodí vybrat a jak moc se změní charakter při jiných typech lodí? Ze zkušeností lze říci, že rozdíly v typech plavidel naprosto markantně mění charakter kurzu, například jen tím, kolik jsou studenti schopni za den ujet kilometrů a s jakou námahou. Navíc například na raftu nebo pramici nelze plnit klasifikační požadavky, které lze plnit na kanoi nebo kajaku.

Při dalším zamyšlením se nad kanoistickým kurzem je nutné si říci, jestli je nutné, aby byl kurz zakončen jistým způsobem hodnocení? Jistě to není nutnost, nicméně je to vhodné, jelikož hodnocení plní částečně motivační funkci pro studenty a zároveň formuje cíle a požadavky na studenty a určuje dovednosti, které si studenti musí osvojit. Způsob a podoba hodnocení by měla být v případě vodáckého kurzu studentům sdělena během prvního, maximálně druhého dne kurzu a měla by být přesná, názorná a bez chyb.

Součástí diskuse může též být otázka, zda je na snaze, aby podoba vodáckých kurzů po celé České republice byla stejná? V případě, že ano, by se teoreticky smazaly rozdíly mezi jednotlivými školami a dosaženými dovednostmi z oblasti kanoistiky. Při bližším pohledu na věc se zjistí, že například konání kurzu na jedné konkrétní řece by přineslo obtíže školám vzdálenějším od vybrané řeky. Dalším faktem jsou různě pojaté

ŠVP a v rámci nich vymezení předmětů a kanoistického kurzu. V některých školách je kurz povinný, jinde dobrovolný a studenti si někde vybírají z několika kurzů. Pro tyto školy by jednotné kurzy znamenali nutnou změnu ŠVP. Dalším důsledkem by byla vysoká obsazenost řek, jako takových, vzhledem k tomu, že současně se školami provozují vodní turistiku i jednotlivci.

Diskuse ohledně bezpečnosti, záchrany tonoucího a poskytování první pomoci je jednoznačná. Vzhledem k velké oblíbenosti vodní turistiky a častému nedodržování turisty zákazu požití alkoholických nápojů, by tato náplň kurzu měla být povinná a bezpodmínečná. Ne zřídka kdy se mohou studenti setkat se situací, kdy budou díky těmto znalostem a dovednostem moci zabránit úrazu nebo dokonce zachránit život.

Závěrem diskuse je tedy třeba shrnout, že není nutné trvat na identické podobě jednotlivých kanoistických kurzů, ale je minimálně vhodné dodržovat stanovené aktivity a součásti kurzů.

10 Závěry

Z1: Ze získaných dat bylo zjištěno, že pouze 39,6% středních škol Středočeského kraje pořádá kanoistické kurzy v nějaké podobě. Toto procentuelní zastoupení je velice nízké, ve skutečnosti se jedná o 27 škol z 91.

Z2: Bylo zjištěno, že převážná většina škol má vybránu jednu oblíbenou řeku, na kterou se pravidelně vrací. Toto je způsobeno oblibou dané řeky nebo její dostupností, dobrým zázemím, vodnatostí, kulturním bohatstvím a dalšími faktory podobného charakteru.

Z3: Školy nepoužívají ke splouvání řeky výhradně jen kanoe. Děje se tomu tak však v nadpolovičním množství, což svědčí o oblíbenosti a univerzálnosti kanoí. V méně než polovičním množství byla kanoe uvedena v doplnění jiných typů lodí (raft, kajak).

Z4: Z dotazníku vyplývá, že kurzy nemají totožnou podobu. Některé prvky se liší, jiné jsou stejné nebo podobné, nicméně z dotázaných škol neuvedly žádné 2 školy naprosto totožnou podobu vodáckého kurzu.

Z5: Plavecké dovednosti nejsou vždy testovány na začátku kurzu. Činí tak pouze 15 škol z 27, což je přibližně polovina. Ostatní školy se tak vystavují nebezpečí, že se v jejich skupině vyskytuje špatný plavec nebo dokonce neplavec, pokud ovšem tyto dovednosti nebyly testovány již dříve nebo nemají toto potvrzeno od studentů, či jejich zákonných zástupců.

Z6: Ne všechny školy používají všechny dostupné, ani všechny potřebné záchranné pomůcky. Pouze 2 školy uvedly, že používají stanovenou ideální kombinaci záchranných pomůcek a výstroje účastníků a to přilby, záchranné vesty, házecí pytlíky a boty do vody. Největší počet škol se shodl na této variantě bez přilby. Druhá největší skupina škol se shodla na stejných pomůckách ovšem bez házecího pytlíku.

11 Literatura

11.1 Tištěné zdroje

[1]. BÍLÝ, Milan, Bronislav KRAČMAR a Petr NOVOTNÝ. *Kanoistika: technika jízdy, rafting, extrémní terény*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 129 s. ISBN 80-247-9050-5.

[2]. DOLEŽAL, T., KODEŠ, J., VAMBERA, L. *Kanoistika a vodní turistika*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1983, 92 s.

[3]. LICHTAG, P. *Klasifikace vodních toků*. Praha, 1999.

[4]. NEUMAN, Jan. *Turistika a sporty v přírodě*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-391-9.

[5]. NOVOTNÝ, P. *Stručný přehled postupného řazení učiva při výuce kanoistiky*. Praha, 1999.

[6]. ONDRÁČEK, Jan a Sylva HŘEBÍČKOVÁ. *Cykloturistika*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 2007. ISBN 978-80-210-4443-2.

[7]. PTÁČEK, P. *Záchrana z válce*. Vyd. 1. V Novém Městě nad Metují: P. Ptáček, 2007, 52 s., [4] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-254-0253-5.

[8]. PTÁČEK, Petr. *Bezpečně na tekoucí vodě*. V Ústí nad Labem: Albis international, 2006, 104 s. ISBN 80-86971-14-7.

[9]. SOUKUP, Otto. AUTORSKÝ KOLEKTIV. *Vodní turistika*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1962.

[10]. VYŠKOVSKÝ, Jan. *Turistika a sporty v přírodě*. Brno: Masarykova univerzita Brno, 1997. ISBN 8021015527.

11.2 Digitální zdroje

[11]. *Bisport: Půjčovna lodí a kol, turistické ubytování na Sázavě* [online]. 2008 [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: www.bisport.cz

[12]. Česká republika. *Vyhláška federálního ministerstva dopravy*. In: *344/1991*. 1995. [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: http://plavebniurad.cz/wp-content/public/downloads/predpisy/vyhlaska-344-1991sb.pdf

[13]. Klasifikace vodácké obtížnosti. *Wikipedia* [online]. 2013 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Klasifikace_vod%C3%A1ck%C3%A9_obt%C3%AD%C5%BEnosti

[14]. NĚMEC, a Petra ŠEDINOVÁ. *Doporučení ke zpracování diplomové práce* [online]. 2006 [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/wlib/informace/dpabp.pdf

[15]. *Obecné pokyny: turistický a cykloturistický kurz* [online]. [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: http://www.gjb-spgs.cz/files/139/pokyny-a-bezpecnost-turisticky-cyklo--kurz.pdf

[16]. Plavání v divoké vodě. *Kajakář.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: [16]. http://www.kajakar.cz/2012/04/plavani-v-divoke-vode/

[17]. Pojem turistika. *ABZ.cz: slovník cizích slov* [online]. 2015 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://slovnik-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/turistika

[18]. Trestní zákon. *140/1961*. 1961. Dostupné také z: http://zakony.kurzy.cz/140-1961-trestni-zakon/paragraf-207/

[19]. Turistika. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. 2014 [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Turistika

[20]. Zákon o vnitrozemské plavbě. *Zákony pro lidi* [online]. 1995 [cit. 2015-07-07]. Dostupné z: http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-114

12 Seznamy

Seznam grafů

Graf 1 Organizuje Vaše škola vodácký kurz?.....- 35 -

Graf 2 Je tento kurz povinný pro určitý ročník?.....- 36 -

Graf 3 Máte zvolenu oblíbenou řeku? .....- 36 -

Graf 4 Účastní se kurzu vždy všichni žáci? .....- 37 -

Graf 5 Kolik lidí tvoří pedagogický dozor? .....- 38 -

Graf 6 Pro kolik studentů je kurz koncipován? .....- 38 -

Graf 7 Na jakých plavidlech se kurz odehrává? .....- 39 -

Graf 8 Jsou studenti za účast na kurzu hodnoceni?.....- 40 -

Graf 9 Jaká pravidla má váš kurz? .....- 40 -

Graf 10 Kolik dní trvá kurz?.....- 41 -

Graf 11 Je kurz smíšený?.....- 42 -

Graf 12 Probíhá kurz v rámci školní docházky? .....- 42 -

Graf 13 Jsou na začátku kurzu testovány plavecké dovednosti účastníků? .....- 43 -

Graf 14 Jaké bezpečnostní pomůcky jsou používány?.....- 43 -

Graf 15 Průběh kurzu? .....- 44 -

Graf 16 Stravování v průběhu kurzu? .....- 45 -

Graf 17 Jaká je přibližná cena Vašeho kurzu?.....- 45 -

Graf 18 Jaký užíváte způsob dopravy na kurz? .....- 46 -

Seznam obrázků

Kanoe - Bisport 1.....- 15 -

Kajak - Bisport 1 .....- 16 -

Pramice 1.....- 16 -

Raft 1 .....- 17 -

Pádlo 1 ..... - 17 -

Veslo 1 ..... - 18 -

Krycí límec 1 ..... - 18 -

Záchranná vesta 1 ..... - 19 -

Házecí pytlík 1 ..... - 19 -

Neopren 1 ..... - 20 -

WW 1 ..... - 22 -

WW 3 ..... - 22 -

WW 5 ..... - 22 -

WW 2 ..... - 22 -

WW 4 ..... - 22 -

WW 6 ..... - 22 -

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 : Klasifikace vodních toků ..... - 21 -

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník: ..... - 67 -

Příloha č. 2 - Prohlášení žadatele ..... - 8 -

Příloha č. 3 - Evidenční list ..... - 9 -

13 Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazník:

On-line dotazník je dostupný "Zde"

1. Organizuje Vaše škola vodácký kurz?
2. Je tento kurz povinný pro určitý ročník? Pokud ano tak pro který?
3. Máte zvolenou konkrétní řeku? Pokud ano tak proč?
4. Účastní se kurzu vždy všichni žáci?
5. Kolik kantorů se účastní kurzu?
6. Pro kolik studentů je kurz koncipován?
7. Na jakých plavidlech je kurz absolvován?
8. Jsou studenti za účast na kurzu hodnoceni?
9. Jaká pravidla má Váš kurz?
10. Kolik dní trvá kurz?
11. Je kurz smíšený?
12. Probíhá kurz v rámci školní docházky?
13. Jsou na začátku kurzu testovány plavecké dovednosti účastníků?
14. Jaké bezpečnostní pomůcky jsou používány?
15. Průběh kurzu? (ubytování, stravování)
16. Stravování v průběhu kurzu?
17. Jaká je přibližná cena Vašeho kurzu?
18. Jaký užíváte způsob dopravy na kurz?

Příloha č. 2 - Prohlášení žadatele

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce před její obhajobou

Závěrečná práce

Druh práce	
Název práce	
Autor práce	

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Jsem si vědom/a, že pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny dané práce lze pouze na své náklady a že úhrada nákladů za kopírování, resp. tisk jedné strany formátu A4 černobíle byla stanovena na 5 Kč.

V Praze dne ….....……

Jméno a příjmení žadatele	
Adresa trvalého bydliště	

_____

Podpis žadatele

Příloha č. 3 - Evidenční list

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

M.D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Prohlášení žadatele o nahlédnutí do listinné podoby závěrečné práce

Evidenční list

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř.č.	Datum	Jméno a Příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				